

Z obsahu:

**Eucharistie - hostina
společenství s Bohem**

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
18. října 2000
- strana 2 -

**Dej nám, Bože,
moudrost srdce**

Homilie Svatého otce
8. října 2000
o Jubileu biskupů
- strana 4 -

Mědňáci 20. století

Alexa Gaspariová -
Bílá kronika
- strana 6 -

**Potřebujeme ještě
Marxe?**

Otevřený dopis
Michailu Gorbačovovi
- strana 9 -

**Trvalá úloha
Panny Marie**

- strana 11 -

Život Kristův (2)

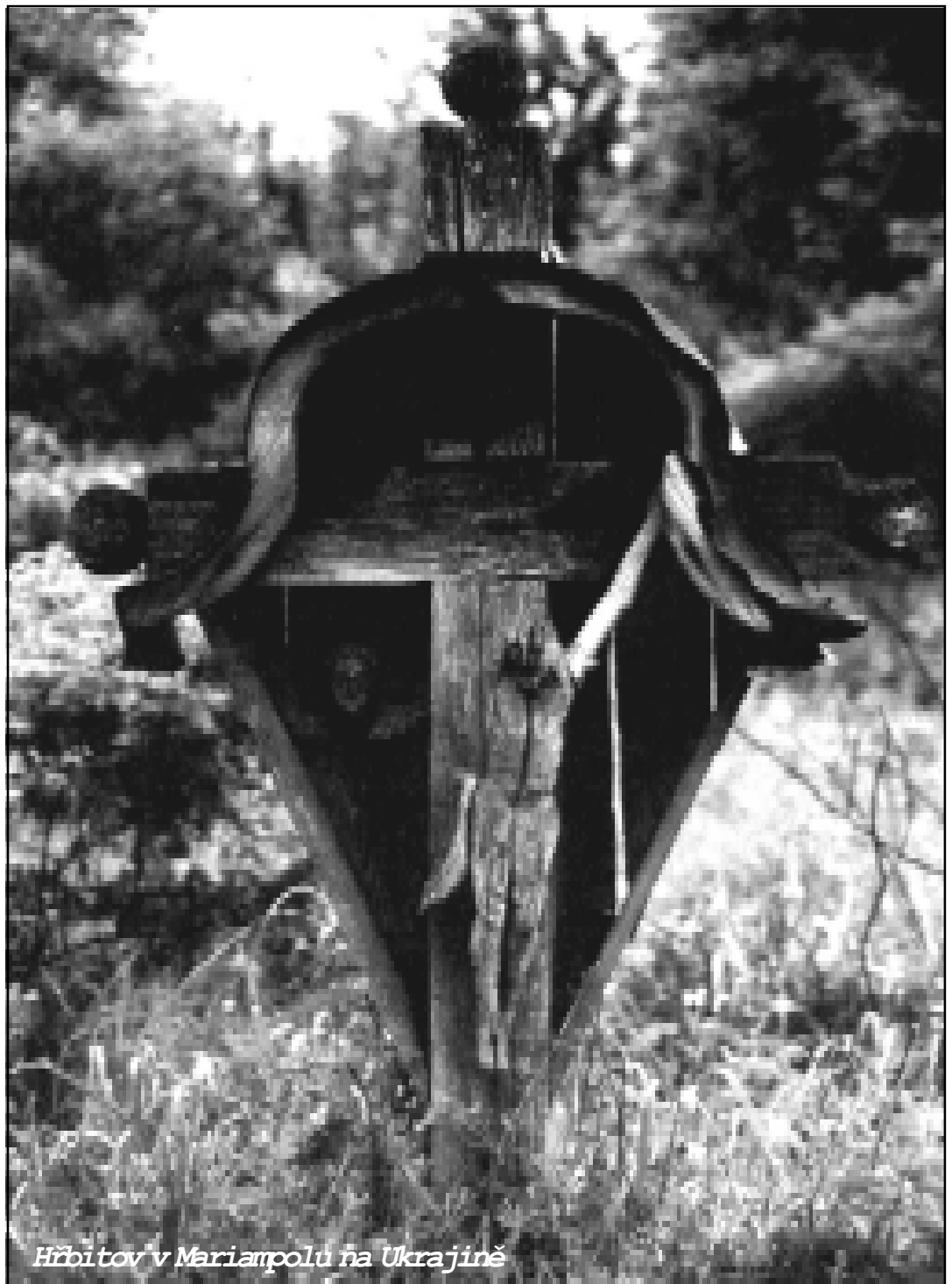
Kristologické katecheze
Jana Pavla II.
- strana 12 -

**Oslavy 22. výročí
pontifikátu Sv. otce**

Jana Pavla II.
- strana 13 -

**Slovo biskupů
k volbám**

- strana 15 -

Hřbitov v Mariampolu na Ukrajině

Eucharistie – hostina společenství s Bohem

»Stali jsme se Kristem. Jestliže tedy on je hlavou a my údý, celý člověk je on a my.« (Augustin, Traktát k Jan 21, 8) Tato odvážná slova sv. Augustina oslavují intimní společenství, které se v tajemství církve vytváří mezi Bohem a člověkem, společenství, které na naší historické cestě nachází své nejvyšší znamení v Eucharistii. Příkazy *Vezměte a jezte... Pijte...* (Mt 26, 26-27), s nimiž se Ježíš obrací na své učedníky v oné horní místnosti jeruzalémského domu v poslední večer svého pozemského života (srov. Mk 14, 15), jsou plné významů. Již symbolická univerzální hodnota hostiny sestávající z chleba a vína (srov. Iz 25, 6) připomíná společenství a intimitu. Další, ještě výraznější prvky oslavují Eucharistii jako hostinu přátelství a spojenectví s Bohem. Ona je totiž, jak připomíná Katechismus katolické církve, »zároveň a neoddělitelně památka oběti, v níž se zpřítomňuje oběť na kříži, a posvátná hostina společenství těla a krve Páně« (KKC 1382).

Spříznění s Kristem

Jako ve Starém zákoně putovní svatyně na poušti se nazývá »stánkem úmluvy«, tzn. setkání Boha s jeho lidem a bratří ve víře mezi sebou, prastará křesťanská tradice nazývala eucharistickou slavnost »synaxí«, tzn. »shromážděním«. V ní se »odhaluje hloubka povahy církve jakožto společenství povolanych k synaxi, aby slavili dar toho, který je obětujícími i oběti: oni tím, že mají účast na svatých tajemstvích, stávají se Kristovými „pokrevními příbuznými“ a předjímají tak zkušenost zbožštění v nerozlučném poutu, která nyní spojuje v Kristu božství a lidství« (Orientale Lumen n. 10).

Pouto krve

Chceme-li prohloubit původní smysl tohoto tajemství společenství mezi Bohem a věřícími, musíme se vrátit k Ježíšovým slovům při poslední večeři. Ona připomínají biblickou kategorii »smlouvy«, vyvolanou právě spojitostí Kristovy krve s onou krví vylitou na Sinaji: *Toto je má krev, krev „smlouvy“* (Mk 14, 24). Mojžíš prohlásil: *Hle, krev smlouvy* (Ex 24, 8). Smlouva, která na Sinaji spojovala Izrael s Hospodinem poutem krve, **předpovídala novou smlouvu**, od níž se odvozuje – abychom použili výraz řeckých Otců – **pokrevní příbuzenství mezi Kristem a věřícím** (srov. Cyril Alexandrijský,

K Janovu evangeliu XI; Jan Zlatoústý, Homilie k Matoušovi LXXXII, 5).

Jsou to především janovská a pavlovská teologie, které oslavují spojení věřícího s Kristem v Eucharistii. V řeči v kafamaumské synagoze Ježíš říká výslovně: *Já jsem chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo jí z tohoto chleba, bude žít navěky* (Jan 6, 51). Celý text této řeči je zaměřen na to, aby zdůraznil životní jednotu, která se ustavuje ve víře mezi Kristem, chlebem života, a tím, kdo z něho jí. Zvláště se to projevuje v typickém řeckém slově čtvrtého evangelia, které označuje mystickou intimitu mezi Kristem a učedníkem výrazem »ménein« – zůstat, přebývat: *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm* (Jan 6, 56; srov. 15, 4-9).

Vrchol připodobnění Kristu

Řecké slovo »spojení«, koinoia, se objevuje v Prvním listu ke Korintským, kde Pavel hovoří o obětních modloslužebných hostinách, které označuje jako *stůl zlých duchů* (10, 21), a vyslovuje základní princip platný pro všechny oběti: *Ty, kdo jedí z obětovaných pokrmů, spojuje společenství oltáře* (10, 189). Z tohoto principu vyzývá apoštol pozitivní a skvělou aplikaci ve vztahu k Eucharistii: *»Kálich požehání, který žehnáme, není to účast (koinoia) na Kristově krvi? Chléb, který lámeme, není to účast na Kristově těle? (...) Všichni máme*

účast na jednom chlebě (10, 16-17). »Účast na Eucharistii, svátosti nové smlouvy, je tedy vrcholem připodobnění ke Kristu, pramenem věčného života, **principem a silou úplného sebedarování**.« (Veritatis splendor 21)

Královská služba křesťana

Toto spojení s Kristem tedy plodí **vnitřní transformaci věřícího**. Svatý Cyril Alexandrijský popisuje výstižným způsobem tuto učalost, když ukazuje její odraz v životě i v dějinách: »Kristus nás přetváří podle své

Poselství Královny míru

Drahé děti!

Dnes vám chci otevřít své mateřské srdce a vyzvat vás, abyste se modlili na mé úmysly.

S vámi si přeji obnovit modlitbu a vyzvat vás k postu, který si přeji obětovat svému Synu Ježíšovi za příchod nové doby, doby jara. V tomto jubilejním roce se mi otevřelo mnoho srdcí a Církev se obnovuje v Duchu. Raduji se s vámi a děkuji Bohu za tento dar.

A vás, děti moje, zvu:

Modlete se, modlete se, modlete se, až se vám modlitba stane radostí.

Děkuji vám, že jste přijali mou výzvu!

Medžugorje 25. 10. 2000

ho obrazu tím způsobem, že rysy jeho božské přirozenosti se v nás odrážejí jako **posvěcení, spravedlnost a dobrota života** ve shodě s ctností. Krása tohoto obrazu z nás vyzáruje, že jsme v Kristu, když se projevujeme jako lidé dobrých skutků.« (Traktát o Tiberiovi, jáhnu a druhovi II, Odpovědi Tiberiovi, jáhnu a druhovi, K božskému Janovu evangeliu, sv. III, Brusel 1965, str. 590) »Křesťan účastí na oběti kříže sdílí s láskou Kristovy dary a je **uschopněn i zavázán prožívat tuto lásku ve všem svém chování a životních vztazích**. V morálním životě se zjevuje a uskutečňuje královská služba křesťana.« (Veritatis splendor 107) Taková královská služba má své kořeny ve křtu a svůj rozkvět v eucharistickém přijímání. Život svatosti, lásky, pravdy je tedy pro svět **zjevením naší božské intimity**, která se uskutečňuje v eucharistické hostině.

Dovolme, aby naše touha po božském životě nabídnutá v Kristu byla vyjádřena vřelými výrazy velkého teologa aménské církve Řehoře z Nareku (X. stol.): »Stýská se mi nikoliv po jeho darech, ale po Dárci. Není to sláva, po čem toužím, nýbrž Oslavený, kterého chci obejmout... Nehledám odpočinek, nýbrž tvář toho, který dává odpočinek a kterého prosebně vzývám. Netoužím po svatební hostině, ale je to touha po ženichovi, pro kterou teskním.« (XII. modlitba)

L'Osservatore Romano 19. 10. 2000

Zvýraznění a mezititulky redakce Světla

Naplněné přikázání

Zamyšlení nad liturg. texty dnešní neděle

Milovat bližního je víc než všechny oběti

První čtení tě zavádí do tábora Izraelitů, kteří po čtyřicetileté poutování stojí na prahu zaslíbené země. Tuto zemi dává Hospodin svému lidu na základě smlouvy, kterou s ním uzavřel a v níž zavázal svůj vyvolený národ, že bude zachovávat jeho přikázání. Mojžíš právě všechna tato přikázání Božímu lidu nejen znovu důrazně připomíná, ale také vykládá jejich smysl: ... aby ses bál Hospodina, svého Boha, a bedlivě dbal na všechna jeho nařízení po všechny dny svého života, abys byl dlouho živ. Boží přikázání jsou tedy podmínkou života. Velký vůdce Izraele je nechápe jako soubor zákonů, nýbrž jako závazek bezvýhradně milovat svého Boha celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou. Nade vším pak stojí nejvyšší skutečnost, že náš Bůh je jediný! Mojžíš to opakuje v oměnách znovu a znovu, aby se tato slova vryla všem tak nesmazatelně do paměti, že je budou provázet na každém kroku: Budeš o nich rozmlouvat, když budeš doma nebo když půjdeš cestou, když budeš ležet i stát, a také je budeš vštěpovat svým synům⁽¹⁾. Stalo se ti samozřejmostí žít takto stále s Bohem a pro Boha?

Hmotná pozemská dobra, o kterých Hospodin přísahal, že je dá⁽²⁾, jsou pro tebe symbolem mnohem větších darů, které ti Otec bez tvé zásluhy a bez tvého přičinění štědře připravil. Cožpak i tobě nenabízí v hojnosti dny plné dobrého, které jsi nenaplnil, vykopané studny, které jsi nevykopal, vinice, které jsi nevysadil⁽³⁾? Máš proto všechny důvody dát pozor, abys nezapamětl na Pána, který tě vyvedl z otroctví⁽⁴⁾.

Když přišla plnost času, Syn Boží sestoupil mezi nás, aby Boží přikázání ještě dále naplnil⁽⁵⁾. Právě dnes máš vzácnou příležitost být svědkem, jak Ježíš naplňuje i toto první a největší přikázání. Jeden ze zákoníků, který až do této chvíle se zřejmě škodolibostí sledoval, jak Pán umlčel saduceje ve vyprovokovaném sporu o vzkříšení mrtvých⁽⁶⁾, rád by dokázal to, co se nepodařilo jím. Klade Ježíšovi otázku, která měla být spíše zkouškou, stává se však pro Pána významnou příležitostí, aby ti ukázal, jak jeho moudrost naplňuje zákon. Jeho tazatel chtěl slyšet jedno, a to největší přikázání, ale ke svému překvapení slyší z Ježíšových úst přikázání dvě. To druhé o lásce k bližním k takové důležitosti zatím nikdo v Izraeli ne-

pozvedl. Až dosud bylo jen jedním z mnoha pravidel každodenního života⁽⁷⁾, a náhle se dostává do přímé spojitosti s prvním a největším přikázáním.

Všimni si, jak Ježíšova moudrá odpověď udivila i sebejistého znalce zákona. Měl bys ocenit jeho otevřenost, s jakou přijímá Ježíšovo naučení, a upřímnost, s jakou dává najevo své uznání. Položil Ježíš otázku jako svému žákovi, a vzápětí jej ocení jako moudrého Učitele. Nepatří tedy k těm svým druhům, kteří zůstávají hluchí a slepí pro svou nevráživost. Stává se pro tebe příkladem člověka, který zůstává otevřený poznání a pravdě. S obdivuhodným bystrozrakem oceňuje překvapující spojení přikázání lásky k Bohu i k bližním s autoritou božského Mistra a vyslouží si za to jeho uznání: Nejsi daleko od Božího království. Kež by v tomto směru našel kolem sebe více následovníků!

Ježíšovo nové přikázání jde ve skutečnosti ještě dále. Až obsud byl vyvolený lid motivován k jejich zachování především strachem ze ztráty pozemské hojnosti, které mu přislíbila Hospodinova přízeň. Ježíš pozvedne poslušnost k přikázáním do zcela nové roviny. Je to rovina obapolné lásky: Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat a přijde a učiníme si u něho příbytek⁽⁸⁾. Všechna přikázání nejsou ve skutečnosti ničím jiným než láskyplným a nejvyšším moudrým a spolehlivým návodem, jak spočinout v Bohu. Tato skutečnost je zaplácena a zajištěna nejvyšší zárukou: tím, že Ježíš sám sebe jednou provždy přinesl v obět'. Za touto obětí stojí totiž Ježíšova láska praroděná v poslušnost, a to poslušnost až k smrti⁽⁹⁾. Poslušný Boží Syn i tebe vyzývá, abys poslouchal a zachovával jeho přikázání.

Dobrotivý a nejvyšší moudrý Pán ti tak ukazuje svým slovem i příkladem, jakým způsobem můžeš nejdokonaleji naplnit ono první a největší přikázání lásky k Bohu z celého srdce a z celé duše: Ježíš oslavil svého Otce právě tím, že miloval své až do krajnosti⁽¹⁰⁾. I ty jej nejvíce oslavuješ tím, že miluješ bližního jako sebe, a to bez ohledu na to, zda je to tvůj přítel, či nepřítel⁽¹¹⁾. Proto je to Bůh sám, kdo se ti v tvém bližním představuje jako viditelný objekt pro svou lásku⁽¹²⁾. Bez této »charitask« není

Rokračování na str. 6

Liturgická čtení

1. čtení – Mal 1,14b-2,2b.8-10

Jsem mocný král – praví Hospodin zástupů – moje jméno je hrozné mezi národy. Nyní platí vám, kněží, tento příkaz: Jestliže neuposlechnete a nevezmete si k srdci, abyste vzdávali úctu mému jménu – praví Hospodin zástupů – stihnu vás kletbou.

Vy jste sešli z cesty, jste příčinou, že mnozí nedbají o Zákon, porušili jste smlouvu s Levim – praví Hospodin zástupů. Proto i já vás uvrhnu do ponížení a potupy přede vším lidem, poněvadž jste nezachovávali mé přikázání. Při udělení rad jste nebyli nestranní. Nemáte snad všichni jednoho otce? Nestvořil nás jeden Bůh? Proč jsme k sobě věrolomní, a tak znesvěcujeme smlouvu našich otců?

2. čtení – 1 Sol 2,7b-9.13

Bratři! Počínali jsme si mezi vámi tak něžně, jako když matka hýčká svoje děti; tak jsme po vás toužili, že bychom vám nejraději nejen odevzdali Boží radostnou zvěst, ale dali za vás i vlastní život. Tak velice jsme si vás oblíbili.

Přece si ještě vzpomínáte, bratři, na naši vyčerpávající námahu: ve dne v noci jsme pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž, když jsme vám hlásali Boží evangelium.

A proto i my bez ustání děkujeme Bohu za to, že když jste nás uslyšeli kázat Boží slovo, vzali jste ho ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží – vždyť jím skutečně je. A protože věříte, ukazují se na vás jeho účinky.

Evangelium – Mk 10,46-52

Ježíš mluvil k zástupům i ke svým učedníkům: „Na Mojžíšův stolec usedli učitelé Zákona a farizeové. Dělejte a zachovávejte všechno, co vám řeknou, ale podle jejich skutků nejednejte, neboť mluví, ale nejednají. Svazují těžká a neúnosná břemena a vkládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem. Všechny své skutky dělají jen proto, aby se ukázali před lidmi. Dávají si zhotovovat zvlášť široké modlitební řemínky a zvlášť velké střípce na šatech, mají rádi čestná místa na hostinách a přední sedadla v synagogách, mají rádi pozdravy na ulicích a když jim lidé říkají ‚Mistře‘. Vy však si nečávejte říkat ‚mistr‘, jenom jeden je váš mistr, a vy všichni jste bratři. A nikomu na zemi nečávejte jméno ‚otec‘, jenom jeden je váš Otec, a ten je v nebi. Ani si nečávejte říkat ‚učitel‘, jenom jeden je váš Učitel – Kristus. Kdo je mezi vámi největší, ať je vaším služebníkem. Kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se poníží, bude povýšen.“

Dej nám, Bože, moudrost srdce

Dnes se náměstí Sv. Petra podobá velkému večeřadlu: hostí totiž biskupy ze všech částí světa, kteří přišli do Říma, aby slavili své Jubileum. Památka apoštola Petra, kterou připomíná jeho hrob pod oltářem velké vatikánské baziliky, zve k duchovnímu návratu k prvnímu zasedání kolegia apoštolů v onom jeruzalémském Večeřadle, kde jsem měl nedávno potěšení slavit Eucharistii během své pouti do Svaté země.

Ideální most, který se klene mezi staletými a kontinenty, spojuje dnes Večeřadlo s tímto náměstím, na kterém si dali schůzku ti, kdo jsou v roce 2000 nástupci prvních Kristových apoštolů. Vám všem, předraží a ctihodní bratři, patří mé srdečné dojetí, které vztahují se stejnými pocity k těm, kteří nemohli přijít a jsou s námi duchovně spojeni ve svých sídlech.

Společně vyslovme invokaci žalmu: *Pane, dej nám moudrost srdce*. Do této *sapientia cordis*, která je Božím darem, můžeme shrnout ovoce našeho jubilejního shrnutí. To záleží ve vnitřním ztotožnění s Kristem, Moudrostí Otce, skrze působení Ducha svatého. Abychom obdrželi takový dar, který je nezbytný pro dobré vedení církve, musíme my, pastýři, nejdříve jako první vykročit k němu, který je *bránou pro ovoce* (Jan 10,7). Musíme napodobit jeho, *dobrého Pastýře* (Jan 10,11.14), aby tím, že nasloucháme jemu my, naslouchali mu i věřící, a tím, že my následujeme jeho, jediného Spasitele věra, dnes i navždy, i oni ho následovali.

Bůh dává moudrost srdce skrze své Slovo, živé, účinné, schopné označit nitro člověka, jak řekl autor listu k Židům (srov. Žid 4,12) v úryvku, který byl právě přečten. Božské Slovo, když se projevilo v *dřívějších dobách mnohokrát a mno-*

ha způsoby otcům skrze proroky (Žid 1,1), v poslední době bylo posláno k lidem v osobě samotného Syna (srov. Žid 1,2).

My pastýři v síle poslání vyučovat (*munus docendi*) jsme povoláni, abychom byli kvalifikovanými hlasateli tohoto Slova. *Kdo vás slyší, mne slyší!* (Lk 10,16) Je to povznášející úkol, ale také velká odpovědnost! Bylo nám svěřeno živé slovo: musíme je hlásat nejprve životem, pak ústy. Je to slovo, které splyvá s osobou samotného Krista, *vtěleného Slova* (Jan 1,14): je to tedy Kristova tvář, kterou musíme ukazovat lidem; jeho kříž, který musíme hlásat, tím, že z něho činíme Pavlovi sílu: *Nechci u vás znát nic jiného než Krista, a to ukřižovaného* (1 Kor 2,2).

Hle, my jsme opustili všechno a šli jsme za tebou (Mk 10,28). Toto Petrovo ujištění vyjadřuje radikálnost volby, jaká se požaduje od apoštola. Radikálnost, která se ozřejmuje ve světle náročného dialogu, který vedl Ježíš s bohatým mládcem. Jako podmínku pro život věčný mu Ježíš označil zachování příkázání. Pokud jde o jeho touhu po větší dokonalosti, odpověděl láskyplným pohledem a nekompromisním návrhem: *Jdi, prodej všechno, co máš, a dej to chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď*

a následuj mě! (Mk 10,21) Po těchto Kristových slovech se projevil jako nepředvídaný temný mrak na nebi smutek odmítnutí. To byla příležitost, aby Ježíš vyslovil jednu ze svých nejprísnejších sentencí: *Jak obtížné je vstoupit do Božího království!* (Mk 10,24) Sentence, kterou sám zmínil, když viděl zděšení apoštolů, a to tak, že poukázal na Boží moc: *U Boha je možné všechno.* (Mk 10,27)

Petrovo vystoupení se stává výrazem milosti, s jakou Bůh přetváří člověka a činí ho schopným úplného darování: *My jsme opustili všechno a šli jsme za tebou.* (Mk 10,28) To je způsob, jak se stát apoštolem. A pak je také možno ověřit si Kristův slib o »stonásobku«: apoštol, který opustil všechno, aby následoval Krista, žije již zde na této zemi i přes nevyhnutelné zkoušky život opravdu hodnotný a radostný.

Jak v tomto okamžiku nevyjádřit, ctihodní bratři, naši vděčnost Pánu za dar povolání, nejprve ke kněžství a pak k jeho plnosti v biskupství? Když se ohlédneme nazpět na příběhy našeho života, do našeho srdce vstupuje dojetí při konstatování, kolika způsoby nám Pán projevili svou lásku a své milosrdenství. Opravdu, *miseri cordias Domini in aeternum cantabo* (Ž 89,2).

Biskup, nástupce apoštolů, je tím, pro koho Kristus je vším. Může s Pavlem opakovat každý den: *Pro mne žít je Kristus...* (Fil 1,21). To má dosvědčovat celým svým chováním. Druhý vatikánský koncil učí: »Svůj apoštolský úřad nechť biskupové vykonávají jako Kristovi svědkové před lidmi.« (ChD 11)

Když hovořím o biskupech jakožto svědcích, nemohu nezapomenout při této jubilejní slavnosti na ty biskupy, kteří v průběhu dvou tisíciletí prokázali Kristu nejvyšší svědectví mučednictvím, a tak se ztotožnili s apoštolským vzorem a zúrodnili církev prolitím vlastní kve.

Dvacáté století je zvláštním způsobem bohaté na takové svědky, některé z nich jsem já sám měl to potěšení pozvednout k účtě oltáře. Před týdnem jsem zapsal do seznamu svatých čtyři biskupy, mučedníky v Číně: Řehoře Grassiho, Antonína Fantosatiho, Františka Fogollu a Ludvíka Versigliu. Mezi blahoslavenými uctíváme Michaela Kozala, Antonína Juliana Nowowieského, Leona Wetnanského a Vladislava Gorala, kteří zemřeli v nacistických koncentračních táborech. K nim se připojují Diego Ventaja Milan, Manuel Medina Olmos, Anselm Polanco a Florentino Asensio Barroso, zabíjení v průběhu španělské občanské války. Za dlouhé ziny komunistického totalitarismu rozkvetli ve východní Evropě blahoslavení mučedníci Vilém Apor, Vincenc Evžen Bosilkov a Alois Stepinac.

Současně je krásnou povinností poděkovat Bohu za všechny moudré a velkodušné pastýře, kteří v průběhu staletí ozdobili církev svým učením a svým příkladem. Kolik svatých a blahoslavených vyznavačů je mezi biskupy! Myslím například na světlé postavy Karla Boromejského a Františka Saleského; myslím také na papeže Pia IX. a Jana XXIII., které jsem měl nejposledněji potěšení prohlásit za blahoslavené.

Draží spolubratři, obklopení tak velkým počtem svědectví (Žid 12, 1), obnovme svou odpověď na Boží dar, přijatý při biskupské ordinaci. *Ohodte proto všechno, co by nás mohlo zatěžovat, hřích, do kterého se člověk snadno zaplete, a vytrvale běžme o závod, který je nám určen, s pohledem upřeným na Ježíše (Žid 12, 1-2), Pastýře pastýřů.*

Při úvaze o službě církve a jejím poslání v současném světě pocítoval II. vatikánský koncil potřebu věnovat zvláštní pozornost pastýřskému úřadu biskupů. Dnes, na prahu třetího tisíciletí, výzva nové evangelizace staví na nejvyšší stupeň biskupskou službu: pastýř je první odpovědný animátor církevního společenství, ať už pokud jde o potřeby společenství, nebo o misijní projekty. Tváří v tvář relativismu a subjektivismu, které zamoňují velkou část současné kultury, jsou biskupové povoláni bránit a podporovat jednotu učení u svých věřících. Starostliví o každou situaci, ve které se víra maří nebo ignoruje, musí vynakládat všechny síly ve prospěch evangelizace, připravovat k tomu účelu kněze, řeholníky a laiky a dávat k dispozici nezbytné zdroje (srov. Dekret *Christus Dominus*, 6).

Pamětliví koncilní nauky (srov. *tant.* 7), chceme dnes vyjádřit na tomto náměstí bratrskou solidaritu biskupům, kteří jsou předmětem pronásledování, nacházejí se ve vězení, nebo se jim brání ve výkonu jejich služby. A ve jménu svátostného pouta rozšiřujeme s pohnutím svou vzpomínku a modlitbu i na bratry kněze, kteří trpí stejné zkoušky. Církve je jim vděčná za neocenitelné dobro, jaké svou modlitbou a svou obětí přinášejí mystickému Tělu.

At' je nad námi dobrotivost Pána, našeho Boha: dej zdar práci našich rukou, dej zdar práci našich rukou (Ž 90, 17).

V tomto Velkém jubileu, draží bratři v biskupské službě, dobrota Páně spočinula na nás

v hojnosti. Světlo a síla, které z ní pramení, nebudou chybět, aby posílily práci našich rukou, tj. práci svěcenou na Božím poli, kterým je církev.

K naší podpoře a posile jsme chtěli zdůraznit v těchto jubilejních dnech skutečnost, že je mezi námi přítomna nejsvětější Panna Maria, naše Matka. Učinili jsme tak včera společnou modlitbou růžence; dnes to učiníme aktem zasvěcení, který vykonáme na konci měsíce. Je to úkon, který prožijeme v kolegiálním duchu a budeme pocítovat u sebe blízkost čtřinácti biskupů, kteří se ve svých vlastních sídlech spojují s naší slavností a vykonávají spolu s věřícími tentýž úkon.⁶⁾ Ctihodná socha Fatimské Madony, kterou máme to potěšení hostit mezi námi, ať nám pomáhá, abychom znovu prožili zkušenost apoštolského stonu, který se shromáždil ve večeradle spolu s Marií, Ježíšovou Matkou.

Královno apoštolů, pros s námi a za nás, aby Duch svatý sestoupil v hojnosti na církev, a ona necht' září ve světě stále více sjednocená, svatá, katolická a apoštolská.

Amen.

⁶⁾ S radostí můžeme konstatovat, že alespoň na jednom místě v naší vlasti se v době zasvěcení v Římě skutečně sešel biskup s věřícími, aby provedli stejný akt zasvěcení: byl to biskup Josef Hrdlička v přeplněné bazilice na Svatém Hostýně.

Růženec - zvláštní známka opravdové víry

Večer 7. října 2000 bude patřit k významným dnům nejen Jubilejního roku 2000, ale církevních dějin vůbec. Za celá dvě tisíciletí trvání Církve se snad ještě nestalo, aby se papež sešel s 1500 biskupy celého světa k modlitbě svatého růžence. Nemálo křesťanů nahlíží na tuto modlitbu jako na svým způsobem okrajový projev lidové zbožnosti. Skutečnost je však taková, že papežové posledních staletí jsou jiného názoru a berou zcela vážně výzvy Matky Boží, která při svých opětovných příchodech nepřestává zdůrazňovat, jak velice jí záleží na tom, aby se tato modlitba stala samozřejmou součástí křesťanského duchovního života. Přečtěme si, co o této modlitbě napsal papež Lev XIII. (1878-1903) ve svém Listě »Iucunda semper« z roku 1894:

Prožíváme časy, které jsou pro církev i pro stát vskutku osudové, a proto naléhavě potřebují Boží blízkost a pomoc. Věříme, že tuto pomoc můžeme nejsnáze dosáhnout na přímmluvu jeho Matky, a to zvláště skrze onen způsob modlitby, jehož sílu a požehnání křesťanství ve všech dobách obzvláště zakusilo. Již při zavedení mariánského růžence se projevilo jeho působení. Děkujeme této modlitbě za ochranu naší svaté víry před zlostnými útoky bludných učitelů, ale děkujeme jí také za obrat k ctnostnému životu, který bylo nutno při úpadku mravů naší doby opět přivést do správného světla.

Nejhlubší důvod, proč chceme získat Mariinu ochranu touto modlitbou, leží bezpochyby v jejím úřadě Prostřednice božské milosti. Ona tento úřad u Boha ustavičně zastává, protože má pro svou důstojnost a zásluhy nejvyšší Boží zalíbení a moc, jimiž daleko převyšuje všechny svaté v nebi. V žádné formě modlitby nevystupuje tento její úřad tak výrazně jako v modlitbě růžence.

Pomysleme jen, jak četnému útisku je církev na všech stranách vystavena a jak se dějí pokusy omezit její práva a její svobodu. I křesťanské státy prožívají otřesy, které zpochybňují jejich blaho a vnitřní pokoj. Vsadili jsme svou největší naději do růžence... on je zvláštním znakem křesťanské víry, ochrannou zbraní našeho smíření s Bohem a s Božím milosrdenstvím.

Papež Lev XIII. byl zářícím ctitelem panny Marie. Napsal několik encyklik o svatém růženci.

Modlit se často a horlivě je možné i na tržišti nebo během procházky o samotě. Je to možné i ve vašem obchodě, ať už kupujete, nebo prodáváte, nebo také při vaření.

Sv. Jan Zlatoústý

Mučedníci 20. století

Připravena dát svůj život za život kněze

Slovenská řeholnice v komunistickém vězení

Málokdo o ní ví. Slovenská řeholnice Zdeňka Šelingová prohlásila: »Můj život za život kněze.« To bylo první, co mě zaujalo na životním příběhu této řádové sestry z kongregace Milosrdných sester Svätého Kříže. Tato sestra mi připomněla, jak nesmírnou cenu má ve skutečnosti život kněze. To zřejmě tušili komunisté, když se v Československu v roce 1948 zmocnili vlády a ihned pokládali kněze a řeholníky za své zvláštní nepřátele. Sestra Zdeňka věděla, jaký význam má kněžská služba právě v těchto těžkých časech. Proto byla ochotna obětovat svůj život. Zemřela 31. července 1955 ve věku 45 let na následky trýznění v komunistickém vězení.

Narodila se jako Cecílie Šelingová 25. prosince 1916 v Krivé Oravě jako poslední z deseti dětí. Její rodina byla katolická, jako ostatně všechny rodiny ve vsi. Navštěvuje školu Milosrdných sester Svätého Kříže. Je úslužná, vlídná, veselá a společenská a u všech velmi oblíbená. Již v 15 letech projevila přání vstoupit do kongregace.

V provinčním domě v Podunajských Biskupicích absoluuje kurs pečovatelky a dále dvouletou zdravotní školu Bratislavě. 30. ledna 1937 je připuštěna k řádovým slibům. Až do r. 1942 pracuje v jedné nemocnici ve Východním Slovensku, později jako laborantka a rentgenová asistentka v nemocnici v Bratislavě.

Jak vyplývá z jejího novičního deníku, udělala svým životním pravidlem každému

ihned ukázat od srdce laskavý úsměv. »Bůh nemá rád smutné svaté,« stojí tam. Netrvá to dlouho, a získá si svým radostným a milým chováním srdce svých spolupracovníků, lékařů i pacientů. V srpnu 1937 věnují »milé a věrné sestře se zlatým srdcem« krásnou knihu. A spolusestry potvrzují stále znovu: Zdeňka má obzvláštní charisma být zde pro nemocné.

Byla si vědma, že toto charisma může znamenat úplné sebeobětování. V jedné modlitební knížce napsala na první stránce: »Modlitba nově zasvěceného: Pane, moje duše stojí před Tebou jako krásný jarní den plný květů, vůně a lesku. Co uděláš, Pane, s tímto jarem? Pošleš šedivé, mračné dni, takže květy opadnou a zpěvy umlknou? Pane, staň se Tvá vůle. Jen tak dozrají bohaté plody. Ale

před jedním mě chraň! Netrestej mě tak, aby krásná jarní krajina zůstala provždy tichou zemí, bez námahy, bez práce, bez pokroku, a tak zůstala mrtvou pro Tebe a pro bližní.«

Bylo to na počátku komunistického režimu. Začalo špiclování a zatýkání katolíků, zvláště kněží a řeholníků. Jeden pacient zaslechl z jejích úst: »Nevím, co bych za to dala, abych mohla zachránit alespoň jednoho kněze.«

V únoru 1952 se mezi jejími pacienty v nemocnici ocitne jeden kněz, který tapí na následky bití ve vězení. Sestra se doví, že chtěl pomoci jinému knězi k útěku. Nyní se má natolik zotavit, aby byl schopen cesty na Sibiř, kde jej čeká likvidace. Jeden dozorce na něho ustavičně dhlíží.

19. února k tomu dojde: Sestra Zdeňka jej má připravit na odjezd. Je studený den. Nabídne dozorce, který hlídá před pokojem, šálek čaje. Dala do něho silný uspávací prostředek. Prášek působí a kněz může z nemocnice uprchnout. Nikdo neví, zda to bylo náhlé rozhodnutí nebo připravená akce.

Po zdárlém útěku jde Zdeňka do kaple a kleká před křížem: »Za život tohoto kněze obětují svůj život. Pomoz mu, Pane, aby zůstal naživu, a pomoz mu do bezpečí.« (Budiž předem poznamenáno, že tento kněz do-

dnes žije a působí na Slovensku.)

Důsledky jejího činu jsou známy. Již příští den jí SIB zatklo. V jejích spisích stojí, že je »nesmířitelným nepřítelem lidově-demokratického zřízení. Stykem s dozorcem zemské věznice umožnila několika kněžím spravedlivě odsouzeným za velezradu a špionáž útek do nepřátelského zahraničí.«

Ocitne se ve vyšetřovací vazbě. Metody jsou neuvěřitelně brutální a nelidské a mají posloužit k přiznání činů, kterých se vůbec nedopustila. Drábi se u nepřetržitého výsledku stále střídají. Co přitom vězni zkusí, neumíme si ani představit.

Soudní přelíčení se koná 17. června 1952 s vyloučením veřejnosti. Očití svědkové dosvědčují, že sestra byla bílá jako stěna. Byla schopná jen šeptat. Byla odsouzena k 12 letům žaláře, ale nepřiznala se k vině spolučásti na velezradě.

Utrpení statečné sestry bude trvat tři a půl roku. V jejím sešitku najdeme poznámku, že se již dříve zabývala myšlenkami na utrpení. »Neboj se utrpení. Bůh nám dává vždy tolik odvahy, kolik potřebujeme. Nebudu se bát větru a černých mraků, protože vím, že za černými mraky je moje Slunce.«

Když byla na smrt nemocná po třech a půl letech propuštěna, nikdy nehovořila o svém utrpení a nechtěla nikoho uvádět do nebezpečí. Ale jedné spoluvězeňkyni, Heleně Kordové, se v pražské věznici svěřila. Vyprávěla jí o důvodu svého zatčení i o svém slibu před křížem a o svém mučednictví.

Paní Kordová se sama přihlásila v pražské vězeňské nemocnici dobrovolně k ošetřování právě operované ženy. Je přeložena do cely, kam přinesli sestru Zdeňku po operaci plic. Nemocné se vede tak zle, že paní Helena má strach, zda se dožije rána.

Když operovaná otevřela oči, pohleděla jí spoluvězeňky-

ZAMYŠLENÍ NAD LITURG. TEXTY – pokračování ze str. 3

skutečné a opravdové bohoocty⁽¹³⁾. I zákoník správně přiznává, že milovat bližního jako sebe je víc než všechny děti a dary. Jak daleko má jít tato láska? Podle Ježíšova svědectví nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí svůj život za své přátele⁽¹⁴⁾. Vyprošuj si u něho pravou velkodušnost srdce. Z každého bližního tě oslovuje svou věčnou otázkou: Miluješ mě více než ostatní?⁽¹⁵⁾ Slyšíš to už dostatečně jasně? Odpovídej mu svými hojnými skutky: Miluji tě, Pane, má sílo!⁽¹⁶⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Dt 6,7; ⁽²⁾ Dt 6,10; ⁽³⁾ Dt 6,11; ⁽⁴⁾ tamt. 12; ⁽⁵⁾ srov. Mt 5,17;

⁽⁶⁾ srov. Mk 12,18-27; ⁽⁷⁾ srov. Lev 19,18; ⁽⁸⁾ Jan 14,23, zpěv k Aleluja;

⁽⁹⁾ Fil 2,8; ⁽¹⁰⁾ Jan 13,1; ⁽¹¹⁾ srov. Mt 5,44; ⁽¹²⁾ srov. Mt 25,45;

⁽¹³⁾ srov. Jk 2,18; ⁽¹⁴⁾ Jan 15,13; ⁽¹⁵⁾ Jan 21,15; ⁽¹⁶⁾ resp. žalm 18.

ně do očí, a jak později vyprávěla, »spatřila v propastně hlubokých očích pohled, který dával tušit nesmírné utrpení, ale současně klid a úplnou důvěru jako v pohledu dítěte.« Ty dvě ženy strávily spolu v cele tři týdny, za které je Helena Kordová nesmírně vděčná. »Bylo pro mne velikým štěstím, že jsem s ní mohla sdílet po tuto dobu její celou. Pomohla mi v nejtěžší době mého života.«

Paní Helena obdivovala rozhodnost, vnitřní ryzost a hloubku víry, která ze Zdeňky vyzařovala i navzdory všemu utrpení. »Žila jako v objetí Pána. Byla také velkou ctitelkou Panny Marie, ale především uctívala svatý kříž.« Kříž, který byla vědomě ochotná nést.

Jednoho dne řekla své sousedce: »Chtěla bych ti něco říct, co jsem ještě nikomu neřekla a v budoucnosti nikomu neřeknu. Když mě zatkli, začal výslech kopanci. Chtěli ode mne vynutit falešné přiznání. Protože jsem se vzpírala to udělat, odnesli mě do jiného prostoru, kde byly velké necky s vodou. Vyšetřovatel mě chytil a hodil do vody. Botou mě tlačil na dno necek. Když jsem se začala dusit, vytáhl mě za vlasy z vody ven. Protože jsem na jeho otázku opět zakroutila hlavou, strčil mě opět do vody. To udělal asi desetkrát, až jsem zůstala bezvládná. Probudila jsem se a třásla zimou v temném prostoru bez oken.«

Jen s Boží pomocí, aby splnila svůj slib, mohla přežít. Ale nevyprávěla jen o tomto mučení, ale i o jiném těžkém týrání a pokořování: Jednoho dne se rozletěly dveře a dva muži ji za vlasy vtáhli do vedlejší místnosti. Tam z ní stáhli šaty. Špoutali ji na ruku i na nohu a vytáhli ji na provaze na hák pod stropem. Tři muži na ni křičeli a chtěli se dovědět, kdo jí pomohl při osvobození kněze. »Nikdo mi nepomáhal!«

Pak ji začali bít gumovou hadicí. »Bili, bili abili, až jsem

upadla do bezvědomí. Moje tělo nemělo sílu se bránit,« vyprávěla sestra. Když se probírala, byla zabalená do mokré pytloviny. Po nějaké době ji opět pověsili na hák. Tentokrát upadla do bezvědomí již po prvních ranách. Když se probírala, bylo její tělo sama rána. Nevěděla, zda je živá nebo mrtvá. Mučitelé přišli znovu. »Kdo vám pomáhal?« »Nikdo, nikdo mi nepomáhal,« ujišťuje polomrtvá. Udeřili jejím tělemo zed a strčili zpět do cely. Následovaly další strašlivé výsledky.

Paní Helena vypráví, že Zdeňka se za své nepřátele ustavičně modlila. Vůbec měla tato sestra nevyčerpatelnou zásobu modliteb. Připravila si tento duchovní poklad předem pro případ zatčení jako mnoho křesťanů v té době?

Nejen pro svou společnici v cele, ale i pro jiné vězeňkyně byla Zdeňka »anděl v lidské podobě«, jak již dříve poznamenal jeden lékař, byla velkou duchovní posilou. Dávala ženám

naději, že Bůh je odmění za jejich utrpení. »Život je Boží dar a my musíme žít podle Boží vůle. Několik let utrpení rychle pomine a pak nás čeká překrásná koruna v nebi.«

Vypráví se, že svému životnímu heslu, jít vstříc lidem a životu s úsměvem, zůstala věrná i ve vězení. Trvala na tom, co si napsala do novičního deníčku o úsměvu pro druhé: »S úsměvem trhej růže bolesti, ... s úsměvem snášej nepravdy, ... s úsměvem kráčeš na Golgotu, tam potkáš toho, který poznal podvod a pohrdání již před tebou...«

Bolest, ponižování a násilí může s úsměvem potkávat jen ten, kdo se s důvěrou odevzdá síle Pána a jeho lásky. Obdivuji velice, když je to člověku dáno, i když to sama nejsem schopna následovat. Ale Ježíš řekl právě ve svých blahoslaivenstvích: *Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vylhané vám připisovat kdejakou špatnost. Radujte se a jásejte, ne-*

bot' máte v nebi velkou odměnu (Mt 5, 11n).

Zdeňka tuto radost prožívala. Zvláště ráda měla neděle. Ten den položila »svou hlavu do Božích dlaní«. Její radost byla veliká, když skrze mříže mohla spatřit slunce. A když si jednoho dne na okno sedl malý ptáček a začal zpívat, chtěla se Zdeňka k němu ihned přidat, ale byla příliš slabá. A tak prosila Helenu, aby jí zapívala jednu slovenskou píseň. Ráda to dělala.

Trýznění a léta ve vězení sestru velmi oslabily. Rakovina plic jako následek týrání, tuberkulóza očí a další nemoci nedaly na sebe dlouho čekat. Vláda nechtěla mít dalšího mučedníka na seznamu. Proto přiměli sestru Zdeňku, aby požádala o podmíněčné propuštění.

15. srpna 1955 je po třech a půl letech vězení v pěti různých věznicích propuštěna.

Oddělení onkologie v tmavské nemocnici je posledním místem jejího pobytu. Zde může naposled obejmout svou matku, sourozence a přátele.

31. července jí chce nemocniční duchovní správce přinést jako obvykle svaté přijímání až po mši svaté. Zdeňka jako by tušila, že tolik času už jí nezbyvá. »Bůh to tak chce,« šeptala, a proto jí jiný kněz přinese svaté přijímání a ona umírá skutečně ještě před koncem mše svaté. Jistě není náhodou, že Zdeňka měla stejné datum narození jako Spasitel, po jehož přijetí zemřela v okamžiku, když se vedle právě slavila oběť jeho smrti a zmrtvýchvstání.

Utrpení a smrt věrné Boží služebnice přinesly své plody. Mezi těmi, kteří se skrze ně obrátili, je i soudek, který ji odsoudil. 6. dubna 1970 byl rozsudek nad Zdeňkou Šelingovou v plném rozsahu zrušen.

Vision 2000 5/2000

Překlad -lš-

Poznámka: V současné době probíhá proces blahořečení sestry Zdeňky Šelingové.

I dnes se platí krví – XVIII.

Nezvykle prudký strach rozmetal úsměvný klid jejího srdce. Cítila se opuřtřená a bez ochrany pod chladným a prázdňným nebem a ze všech stran se plazila temnota jako nějaká ztělesněná zlá moc. Nesmířná stísněnost jí bránila volně vydechnout. Náhle ji popadla velká touha aspoň se zadívat do maminciných očí. Rozběhla se do světnice a byla tak ráda, že našla maminku samotnou. Světlo svítilo jen slabě, takže paní Assunta neviděla, jak je Marietta bílá; přece ale vytuřila, že dcerka přichází rozruřená.

„Co je ti, Marietto?“ zeptala se jí a položila své zařívání do klíra.

„Nic, maminko, vůbec nic!“ zajíkalo se dítě a mamě se namáhalo dát svému hlasu pevnost.

„Ty přede mnou něco skrýváš,“ zadívala se na ni znepokojeně matka. Marietta jí ale místo odpovědi objala prudce kolem krku, takže se teprve ulekla, když viděla ten neobvyklý výbuch něžnosti. Ustaraně se vyprostila z jejích paží a zadívala se pátravě do jejího rozpáleného obličeje.

„Marietto, co je s tebou?“ ptala se jí znovu.

„Ach, nic... nic...“ snařila se dívka odpovědět vesele, „jsem jen tak ráda, že jsem s tebou!“

„Ty jsi ale přece jen hloupá řabka,“ kroutila hlavou selka. „Jdi už spát. Vřdyt' chceš jít zítra na ranní mři do Campanorta k svatému přijímání. Já půjdu až na velkou.“

Tu noc nemohla Marietta dlouho usnout. Znovu a znovu viděla divoký pohled a vášnivě ztvrdlé rysy Alessandrova obličeje a cítila chtivé sevření jeho rukou. Ubohé dítě se domnívalo, že je znesvěceno a pošpiněno. Coř by mohla přijmout Spasitele těmi rty, které byly znesvěceny takovou vášní? Ach, kdyby tak mohla při-

volat toho anděla, který kdysi očistil prorokovy rty, aby setřel řhavým uhlím z jejich rtů to znesvěcení.

Nebyla si sice vědoma žádné viny, ale přece se necítila hodna přijmout ráno Spasitele do své duře. Při křesťanských cvičeních slyřela, že kostel, v němř byl spáchán nějaký zločin, musí být znovu posvěcen. Tak bylo i jí, jako by muselo Boří milosrdenství teprve znovu očistit a posvětit její srdce, které se jí zdálo být úplným zorořeniřtřm, protože se hřích přiblířil až tak blízko. Konečně se rozhodla, že půjde znovu ke svatě zpovědi, jen aby měla klid ve svědomí. S touto myřlenkou pak usnula.

Přiřtší den pak řla po boku paní Terezie Cimarelli do Campanorta divně ztichlá a zahloubaná do sebe. Sousedku udivovala její mlčenlivost, ale pak si řekla, že tu zřněu v jejím chování je nutno přičíst myřlence nablířící se svatě přijímání.

Stejně mlčenlivě řel z nimi stejnou cestou další pár, starý Serenelli a jeho syn Alessandro. Mladík nespouřtěl ani na okamřik oči z malé Gorettiově. Několikrát přeslechl otázky svého otce nebo dával nepochopitelně odpovědi.

„To bych zase rád věděl, kde ty jen vejšáš ve svých myřlenkách,“ bruřel starý a upadl do mrzoutského mlčení.

K Mariettině velké radosti seřel kněz ještě ve zpovědnici. Pospířila si s přípravou. Když se udivený kněz ptal, proč si myřlí, že se musí dnes ještě jednou zpovídat, dávala mu ve svém vzruření tak zmatenou odpověď, že jí zpočátku vůbec nerozuměl.

Kdyř konečně pochopil, byl naplněn hlubokým soucitem s tím ztrápeným a vyplařeným dítětem. Utěřoval jí otcovskými slovy ujistil jí, že se její srdce ani v nejmenřím neznečiřtřilo,

protože nedala k řádnému hřichu souhlas.

„Podobných a ještě horřích věcí, mé dítě,“ řikal jí, „nezůstali ušetřeni ani někteří svatí. Jsou mezi nimi takoví, kteří zemřeli, protože chtěli zachovat čistotu srdce. Ti jsou stavěni na roveň mučedníkům. Svěř Spasiteli a jeho milé Matce svou nevinnost, oni jí budou chránit jako velký poklad dítěte, které milují. I v beřvýchođných situacích pamatuj na to, že Břh má moc tě ochránit uprostřed plamenů jako ty tři mláďence uvržené pro věrnost pravému Bohu do rozpálené pece.“

Rozhřeření nepotřebujeř, protože jsi nezheřřila. Nyní však, když víř, odkud hrozí nebezpečí, hled, abys s tím chlapcem nikdy nebyla sama. Musíš mu odpustit, ba víc, modlit se za něho. Je možné, že právě ty jsi k tomu povolána, zachránit ho, aby nebyl ztracen pro věrnost.“

Marietta odcházela ze zpovědnice s velkou vnitřní útěchou, a tak její setkání se svatostným Spasitelem bylo setkáním plným lásky. Bořskému hostu své duře přednářela dvě prosby – o čistotu svého srdce a za dři tcho, který jí chtěl zničt.

HROZIVÉ STÍNY

Stejně rychle jako zrají lidě, zraje i setba na jihu v neustálém slunečním řáru. Už v řervnu se kosilo doilí a celá úroč se rychle sklízela do stodol. Když poslechi volské dvojspreři bylo uvázáno u řlabu, klekla paní Assunta se svými dětmi k děkovné modlitbě. A pak ještě

dlouho seřela s oběma nejstarřimi.

„Dořrý Břh nám pomohl,“ říkala jim, „tak můžeme doufat, že se budeme moci brzy vrátit do marky anconské. Pronajme si nějaký malý dvůr a tam budeme sami hospodařit.“

„Mamí, mluvíř mi z duře,“ přikyvoval Angelo, „je už na řase, že odtud odejdeme. Conca nám vzala tatínka a někdy mám pocit, jako by nám hrozilo nové nebezpečí.“

„Jak můžeř něco takového říkat,“ vyřela si na něho selka, „budeme-li zdraví, co by nám mohlo uřkodit! A přece i já se těřím, že budeme moci odtud odejít.“

„A co s tatínkem!“ něco jako vřčítka bylo v Mariettině hlase i v pohledu. „Museli bychom pustit jeho hřob a nemohli bychom se u něho již modlit.“

„Tatínek bude s námi, kamkoliv půjdeme,“ rozhodla matka, „a nadto byla to jeho poslední vůle, abychom tuto močálovitou krajinu pustili.“

„Otec věděl, proč nám to uložil,“ prohlásil Angelo, „nebylo to jen kvůli močálu. Tam! No, poslouchej!“ Z vedleřší světnice, kde bývali Serenelliově, se ozývalo buřaré hulákání. To otec se synem oslavovali po svém dořínky u sklenice kořalky. „Starý už je namol, no a mladý...“

„Alessandro není tak špatný,“ bránila ho selka, „měl bys myslet na to, jaké měl tvrdě a neradobtně mládí a že nikdy nepoznal matku.“

„Já myřlím, že je potřeбі se za lidi víc modlit než jim spílat,“ pronesla Marietta.

„Půjdeme raději spát,“ zakončila rozhovor matka, „zítra nás čeká stejně práce až až.“

„Půjdu se ještě podívat po dobytku,“ zvedl se Angelo z lavice.

„Ne, jdi spát,“ prosila ho sestra, „jsi už tak unaven, že se ti zavírají víčka. Já to ve chlévě udeřám sama.“ Aniř čekala na odpověď, odeřla do chléva, ho-

dila dobytku pořádnou náruč sena a prohlížela, jestli je řetěz příliš reškrťá nebo jestli jim něco nechybí.

Byla tak soustředěna na zvířata, že nezpozorovala, jak se otevřely dveře od chléva. Když se obrátila k odchodu, stál mladý Serenelli před ní. Rozčuchané vlasy, za mžikajícími víčky planoucí zrak, bylo na něm vidět, že hodně pil.

„Pust mě domů!“ prosila ho Marietta, když jí zastoupil cestu. Alessandro ji ale strhl do nánče a blábolil:

„Dnes mi už neutečeš!“

„Ty mě musíš pustit,“ sotva popadalo dech děvče jako ve smrtelné úzkosti, „vždyť jsi opilý!“

„To je možné, že jsem opilý,“ tňaně ze sebe vyrážel mladík, „ale ty jsi krásná a dnes musíš být má, rozumíš!“

„Ježíš, Maria!“ vykřiklo dítě, mamě se bráníc jeho sevření.

„Modli se, jak chceš! Dnes ti nepomůže ani Bůh, ani ďábel,“ jen zasyčelo z jeho úst a bylo jasné, že ztratil vládu nad sebou. V tom jej ale dvě prudké rány pěstí srazily k zemi.

„Ty lotře!“ vmetl mu do tváře Angelo, kterého jakýsi nevyšetřitelný neklid nutil jít za sestrou, a vztekle se pustil do opilého, který měl přes svou větší sílu co dělat, aby se ubránil chlapi, z něhož hněv přímo sršel. Konečně se mu podařilo dostat se na nohy, okamžik zaváhal, má-li se pustit s Angelem do rvačky, pak se však otočil a vyvrávoral ze dveří.

„Pokusil se už někdy o něco podobného?“ Zatáté zuby a zpočené vlasy na čele, tak stál nad ní Angelo, Marietta se však nemohla na odpověď. Ještě jí lomcovala hrůza z toho přepadení.

„On byl opilý,“ dostala konečně ze sebe.

„Á dci ale věď, jestli se už někdy dřív odvážil!“ ockychoval těžce chlapec.

„Ano, dnes podruhé,“ odpovídalo nepřítomně děvče, pořád ještě smrtelně zsinálé.

„Ten pes!“ vybuchl Angelo jak sopka hněvu.

„On asi někdy neví, co dělá,“ snažila se ospravedlnit toho zpusťlíka. „Angelo, prosím tě, mamince ale o tom nic neříkej, má tak dost starostí, a ještě toto.“

„Možná, že máš pravdu,“ přikývl mládenec a musel se hodně namáhat, aby se uklidnil. Pak ale zvítězil soucit nad jeho vztekem. Celý rozechvřen se sklonil nad sestru, která se sešla namalou stoličku, a ptal se jí: „Udělal ti něco, Marietto?“

„Ne, ne, nic se nestalo,“ vydechla ulehčeně dívka, „přišel právě včas.“

„Kdo ví, příště bych mohl přijít příliš pozdě. Marietto, prosím tě, buď opatrná! Ten klacek je všeho schopen. Někdy se mi zdá, jako by byl posednutý ďáblem.“

„O to víc se musíme modlit, aby mu jeho anděl strážný hodně pomáhal,“ dodávala Marietta zamýšleně.

„Kde jste tak dlouho,“ ptala se paní Assunta a zvedla oči od svého zašívání, když oba za hezkou chvíli potom vstoupili do světnice: „Ale teď už rychle do postele!“

Dnes ten pozdrav – dobrou noc – zněl nějak stíněně.

„Přijď brzy! Nenech mne dlouho samotnou,“ prosila Marietta a saru paní Assuntu zarazil ten skrývaný strach v jejích slovech. Ještě dlouho jí to nešlo na rozum, když děti již dávno opustily místnost. Vždyť Marietta nebyla nikdy nějaký strašpytel. Nebála se strašidel ani hadů, a těch bylo v Conce habaděj. Když se jich někdy matka při práci na poli bála, šla Marietta přední a pruten je plašila a zaháněla. A teď se najednou bojí i ve své světnice.

A čím víc o té prosbě přemýšlela, tím víc se namohla zbavit představy, že to bylo potlačované volání o pomoc.

Pokračování příště

Tento dopis uveřejňujeme jako názornou ilustraci a doplnění k článku Prozřetelnostní souhra událostí (Světlo č. 41/2000, str. 9), ve kterém jsme vás informovali o podivuhodné angažovanosti M. Gorbačova v globalizačním procesu, který by podle něho a s ním spřízněných ideologů měl postihnout

i celou kulturní oblast včetně náboženství. Jedná se přesně o ono »náboženství«, o kterém hovoří dokument Dominus Iesus jakožto o naprosto neslučitelném s křesťanstvím. Prohlášení Kongregace pro nauku víry v této souvislosti nejen že není »nepřiměřené a neuvážené«, nýbrž naopak přináší skutečně v pravou chvíli to nejzásadnější a nejpotřebnější a mělo by se stát každodenní četbou pro všechny, kterým dělají starosti otázky jako »otevřenost církve světu«, »vstřícnost vůči jiným náboženstvím a myšlenkovým proudům« a podobně.

Potřebujeme ještě Marxe?

Legendy jsou houževnaté

Legendy jsou houževnaté. To je obzvláště nebezpečné, když je zastávají významné osobnosti a předávají dále, aniž by byly korigovány lepším poznáním, i když jejich mylná podstata byla již odhalena. Tento otevřený dopis Konráda Löwa, který se nedočkal dosud odpovědi, stejně jako dosud neopravené výpovědi bývalého německého prezidenta Weizsäckera jsou příkladem, který dokládá tuhou život legend. Jestliže se přitom jedná u těchto legend o ideologie, které si pohrávají s takovými ideály jako spravedlnost, bratrství a svoboda, jak je tomu u marxismu, pak existuje nebezpečí, že tyto legendy znovu prožijí svoji renesanci.

Autor tohoto dopisu je profesorem politických věd na univerzitě v Erlangen-Norimberku a v Bayreuthu. Je mezinárodně uznávaným odborníkem na otázky marxismu a autorem jedinečných spisů, jako je »Mýtus Marxe a jeho tvůrci«.

Velevážený pane exprezidente Gorbačove!

Novinář Franz Alt Vám položil otázku: »V jednom interview jste řekl, pane Gorbačove, že socialistické ideje Ježíše z Nazareta mají budoucnost. Co jste tím myslel?« Odpověděl jste: »Bratrství, svoboda a spravedlnost. O tom jsem přesvědčen. Jestliže tomu nevěříte, musíte si přečíst Ježíše a Marxe. Oa byli zneuznaní a špatně pochopeni. Potřebujeme jejich hodnoty, potřebujeme více Je-

žíše a více skutečného Marxe. Ježíš a Marx jsou nejdůležitějšími tvůrci idejí naší doby. My jsme jen uskutečňovatelé.«

Tento názor sdílejí také jiné významné osobnosti. Tak se vyjádřil Ernesto Cardenal, nositel Ceny míru a čestný doktor Humboldtovy univerzity, kněz, básník a exministr kultury v Nikaragui po mírové revoluci: »To, co se zhroutilo, nebyl marxismus, protože to, co se praktikovalo, nebyl marxismus, ale

Pokračování na str. 10

Pokračování ze str. 9
jeho karikatura... Já věřím v životnost dvou: Ježíše i Marxe.« Lance Morrow v *Time-Magazine* staví Mojžíše, Ježíše a Marxe do jedné řady a pronásledování židů svádí na to, že všichni tři vyslovili nepohodlné etické požadavky.

Ale odkud se vzaly důkazy pro takové postoje, které jsou pro většinu současníků šokující, vždyť přece každý musí vědět, že Kristus a Marx jsou protipóly?

Před 1200 odborníků na řeč a literaturu v Göttingenu prohlásil Richard von Weizsäcker v roce 1985:

»Buchenwald leží v blízkosti Ettersbergu, odkud se Goethe tak často díval na durynskou zemi. Jeho řeč, řeč Martina Luthera a Friedricha Hölderlinga, Karla Marxe a Thomase Manna, Huga von Hofmannsthal a Sigmunda Freuda byla zneužita a zdeformována nelidmi a zločinci.«

Odpověděl jsem mu písemně: »Nebyl to právě Goethovi po bok postavený Marx, který dokázal v německém jazyce takovému nelidskému a zločinnému legitimovat na základě vlastních názorů svým zničujícím vpádem, svou připraveností k násilí, svým přitakáním k diktatuře proletariátu, svými výrazy o Židech a Slovanech, o konkurujících komunistech a svým voláním po svaté válce proti Rusku?« (Viz citáty sebrané v mé knize »Rudá kniha komunistické ideologie«.)

Na to mi tehdejší prezident odpověděl: »Pokud chcete ode mne slyšet obsažné slovo o Marxovi, pak prohlašuji, že pokládám za výstižná vyjádření biskupa Liljého, profesora Gollwitze a mnoha dalších, ve kterých tito autoři pokládají za významné citáty z mladého Marxe, aby bylo možno vzít vážně na vědomí výstavbu svobodné společnosti.«

S tím jsem se nespokojil a namítl jsem: »Přečetl jsem

všechny Marxovy spisy a zvláště Marx-Engelsovy spisy dvakrát, ale nevím vůbec, o kterých „citátech mladého Marxe“ je tu řeč. Já je neznám. S takovými poukazy významných osobností jsem se musel již vícekrát potýkat, a to vždy s výsledkem, že mi zůstali dlužni jakékoliv argumenty.«

Spolkový prezident vyhověl mé prosbě a vyložil karty na stůl: »Pokud je mi známo, stojí v Marxově Kritice Hegelovy filozofie práva sv. 1., str. 28, že je třeba zvrátit všechny poměry, v nichž je člověk poníženu, zotročenou, opuštěnou, pohrdanou bytostí.«

Tento citát byl důvodem pro tuto moji repliku: »Vaše argumentace potvrzuje to, co jsem si myslel a předpokládal. Ona se opírá o jednu jedinou větu z Marxe, která je všem znalcům Marxe důvěrně známá, protože patří k pěti (!) frázím, které Marxovi obdivovatelé stále znovu a znovu uvádějí k podpoře svého idolu, aniž by uvedli jedno jediné kritické slovo v kontextu se stovkami protiřečících si zásadních vyjádření (viz str. 247 nn v *Rotbuch der kommunistischen Ideologie*). Takovýto přístup nepokládám ani za mravní, ani za vědecky udržitelný. Váš citát, přečten v kontextu, anticipuje to, co je v *Komunistickém manifestu* vyjádřeno pregnančně jako „násilné svržení všech dosavadních společenských řádů“! Kdo tento program přijme k uskutečnění, bere na sebe celé hory mrtvol. Pokládám za nejvíce skličující skutečnost, že ve stínu tohoto nehorázného prohlášení se mohou rozvíjet marxistické myšlenky v akademických a především v teologických kruzích.

Nakonec jsem ve svém dopisu napsal: »Mluvil skutečně Marx řečí Goetheho, nebo ztratil ducha jeho řeči, a tím vyvolal Buchenwald? Téměř všechno svědčí pro druhou alternativu.

Velevážený pane prezidente Gorbačove, podle mého pevně-

ho přesvědčení je rozdíl mezi Goethem a Marxem enormní, ale rozdíl mezi Ježíšem a Marxem je tak zásadní, že větší už ani být nemůže:

Marx je ateista. Marxismus popírá Boha bez *kolyž* a *ale*, bez bližšího zdůvodnění. Neexistence Boha je samozřejmost. Věda má podle něho pouze dokázat, že žádný Bůh není, a nikoliv zkoumat, zda je, nebo ne. Přátelé Marx a Engels každé náboženství nenáviděli. Člověk není tvor, nýbrž vznikl sám ze sebe. Marx pro to uvádí tento důkaz: »Jelikož pro socialistického člověka nejsou celé světové dějiny ničím jiným než výrobou člověka skrze lidskou práci, než vznikem přírody pro člověka, je zde zřejmý a nevyvratitelný důkaz o jeho zrození ze sebe samého, o procesu jeho vzniku.«

Žádný Bůh tedy neexistuje; není žádný Bohem chtěný řád. Neexistuje nadčasový mravní zákon. Pro Marxe je morálka pouze »fráze«. Marx se napanuje: »Komunisté vůbec nehlásají nějakou morálku...« Je samozřejmým důsledkem, že se výslovně škrtá rozdíl mezi dobrem a zlem. Kristus hlásá lásku, a to lásku až k nepřátelům; Marx a Engels propagují: »U nás je potřebná spíše nenávisť než láska.« Tomu odpovídá život těchto přátel. Vzájemnou výměnu jejich dopisů nacházejí August Bebel a Eduard Bernstein, správci jejich písemné pozůstalosti, tak pohoršlivou, že nevěděli, co si mají počít. Nakonec se po 18 letech utajování rozhodli pro tu nejhorší z teoretických možností. Aby na zlatý obraz přátel nepadl žádný stín skutečnosti, rozhodli se pro kosmetické úpravy řeči velkého stylu. Bebel a Kautsky: »Ty nejhorší dopisy jsme odstranili, ty ostatní silně zúmili.«

Marxistické »hospodářské analýzy« mají sloužit pouze jako důkaz, že kapitalismus zajde sám na své porodní chyby a konečné vítězství komunismu

spadne do klína jako přírodní nutnost. Neposkytují však žádný nástroj, jak překonat stinné stránky sociálního tržního hospodářství a podpořit blaho lidstva. Sebezbožštění a zničující tažení byla konstantními hnacími silami v Marxově životě, což je možno konstatovat již z prvních stránek jeho písemných svědectví.

Vy, pane prezidente, chcete spolupracovat při vytvoření solidní báze lepšího světa. Aby Vaše záslužné úsilí mělo vyhlídku na úspěch, musí být založeno na důvěryhodné základně. Bez pravdivosti se to nepodaří. Kam máme sáhnout, abychom si přečetli v Karlu Marxovi, kde je správná cesta? Marion hraběnka Dönhoffová, spoluvydavatelka uznávaného týdeníku *DIE ZEIT*, baví své čtenáře následujícím tvrzením: »Od 18. století až do první světové války zde bylo společné evropské vědomí: Montesquieu, Rousseau, Voltaire, Goethe a Diderot, Hegel a Marx je vytvářeli. Každý znal dílo toho druhého. Jeden druhého četl.« Správně by ovšem mělo být napsáno: Nikdo z nich nečetl Marxe. Protože když Marx začal psát, všichni ostatní už byli mrtví. Jistě se mnou souhlasíte v názoru, že takové legendy základnu důvěry spíše boří, než vytvářejí.

Prosím, dokažte nám, že pravdivost Vašich vyjádření ke cti Marxe je větší než uvedený citát paní Dönhoffové. Chceme být nadále přesvědčeni o Vaší otevřenosti a sdílnosti. S výrazem největší úcty Vás zdraví

Konrád Löw

Trvalá úloha Panny Marie

Chrání nás před bludnými naukami

Pohled na řadu let trvajících krizi teologie nám ukazuje, že se otřásají dva sloupy: víra v Krista jako historickou skutečnost a víra v Krista jako jediného všezahmujícího Vykupitele.

Ústřední věta křesťanství zní: **Verbum caro factum est** – Slovo se stalo tělem. Křesťanství je náboženství, které s úžasem stojí před tajemstvím, že Bůh zjevil sám sebe, ano, stal se člověkem ve svém Synu Ježíši Kristu... A to do té míry, že Jan ve svém prvním listě může napsat, že toto božské Logos se stalo něčím, *co jsme slyšeli, co jsme viděli vlastníma očima, čeho se naše ucho obdrželo*: Kristus je Bůh jakožto lidské faktum.

Vtělení se nedá vynalézt ani vymyslet. Je to Boží dílo, něco, co by naše myšlení nemohlo vytvořit. A také teologie běží za tímto tajemstvím Boha, který se vtělil, a s úžasem lapá po dechu. Může z toho postřehnout jen jednotlivé pohledy, ale nemůže je dohnit.

Dnešní pojetí náboženství je však jiného druhu. Náboženství se chápe jako idea, kterou si o Bohu vytváří člověk, je to myšlení člověka o Bohu. Náboženství se chápe jako vlastní produkt lidského ducha. A protože lidský duch, který si sám vynalézá své náboženství, je svobodný a nikomu není zavázán kromě sebe samého, může své ideje o Bohu čas od času změnit, někdy třeba na základě výzkumu veřejného mínění.

Takové představy o náboženství se stále více přenášejí i na křesťanství. Tak je možno vysvětlit četné pokusy podrobit obsah evangelia dobovým okolnostem...

Odminulého století trvá velký pokus zbavit křesťanství jeho historických kořenů. Otcem těchto nejnekřesťanštějších ze všech křesťanských herezí je filozof Hegel. Pro něho platí jen idea, pojem. Bytí existuje jen ve smyslu pohybu absolutního

myšlení. Všechno historické je třeba škrtnout.

...Toto historické je pro Hegela pouhý obraz, ryzí nazírání, idea s duchovním obsahem. Důsledně požaduje, aby vše konkrétní na osobě Kristově bylo odbouráno, odpařeno. A od té doby se vydatně odpaňuje...

S tím má teologie od minulého století novou fatální úlohu: nacházíme teology horlivě zaměřené tím, že rozlišují mezi skořápkou a jádrem. Skořápkou je historická událost Božího sebezjevení, která prý může být odhozena. Zbývá jádro. Ale zůstává také otázka: A co je vlastně tím jádrem?

Inu, to se může určit podle ducha času a podle módy, protože jádro je pouhá idea. Moderní teologie názorně předvádí, že tam, kde se zbavíme historického a faktického, vypaří se Kristus na pouhou ideu...

Tak rozumí Rudolf Bultmann Ježíšovu příběhu jako mýtu, který dává smysl jedině tehdy, když se interpretuje existenciálně. Nebo Eugen Drewermann: I u něho se to, co je na Kristově osobě historické, zcela eliminuje. Evangelium je pro Drewermann v posledním smyslu sbírkou archetypických vyprávění s psychologicko-terapeutickou hodnotou. Není to Kristova osoba, co pomáhá překonávat úzkosti a obnovit důvěru, nýbrž jen samotné vyprávění působí terapeuticky...

S historickým Kristem to nemá nic společného. Vznesenost Božího zjevení je stržena do banalit vlastních interpretací a představ...

A zde jsme u Marie: V postavě Matky našeho Pána, v ženě, která podle nejstaršího mariologického spisu u Pavla

měla porodit Božího Syna, když přišla plnost času (Gal 4,3), máme něco zcela reálného, něco nezrušitelně konkrétního. Jenom konkrétní žena, reálná matka může porodit. Mýtus, idea nemůže porodit. Chtěl bych z toho vyvodit, že dogmaticky nejdůležitější Mariina úloha spočívá v tomto: zančit, že Slovo se skutečně stalo tělem.

Maria zajišťuje skutečnost vtělení. Mariin Syn se nevznáší ve sféře ideálů. Nezůstává vězet v ideji, nýbrž je skutečným člověkem s historií a v historii. Jelikož Maria není abstraktní princip, nýbrž konkrétní osoba, je konkrétní osobou také Kristus. Maria se stará o Kristovo zlidštění. Konkrétní matka porodí konkrétního Krista. Negativně můžeme formulovat: Kde se tato trvalá Mariina úloha nevidí, kde je Maria opomíjena, tam hrozí »odtělení« Krista, ochřtí jeho historičnosti...

První a rozhodující Mariina úloha tedy je udržet pro nás Kristovu konkrétnost. Ale to nestačí: Boží vtělení v Ježíši Kristu není žádná smyslu zbavená metafyzická podívaná, nýbrž výsledek konkrétního aktu vůle. »Pro naši spásu,« říká nám nicejské vyznání víry, »sestoupil z nebe«, aby nás vykoupil. Zde je třeba nejdříve konstatovat, že víra ve vykoupení upadla ještě více do zapomnění než víra v historické Boží zjevení.

Důvod spočívá právě ve falešném obrazu náboženství, jak jsme již uvedli. O vykoupení skrze Boha jistě nemůže být řeč tam, kde se náboženství chápe jako autoprodukce lidského ducha. Religiozita, která se sama vytváří, nezná žádného vykupujícího Boha.

Boží obraz spirituality New Age se nezakládá na Božím zjevení, nýbrž na lidském procesu poznání. Bůh, o kterém si myslíme, že jsme jej poznali, je abstraktní a neosobní. Je jednotou bytí v sobě, tedy všechno a nic, dobro i zlo najednou. Světlo

Věříme, že nejsvětější Matka Boží, nová Eva, Matka církve, i nadále v nebi koná svou mateřskou službu pro Kristovy údy.

Pavel VI.: Vyznání víry

i temota jsou obsaženy v jediné rovině bytí...

I Kristova osoba je pro New Age jen princip. O Bohu v osobním smyslu zde nelze hovořit. Zbývá jen prostá odosobněná božskost. Z »Deus« se stalo »numen«. Podle mého názoru je odosobněný Bůh podstatou novognostické religiozity.

Tato božskost má však tu vlastnost, že je zcela bez vůle, a to poskytuje hedonistickému člověku velké výhody. Je to totiž bůh libovůle, bůh, který nemá žádné kategorické imperativy, který nemůže vyjádřit žádná příkázání, je přece výplodem transcendentální fantazie. Ale to, co zůstalo ležet na cestě, je pro křesťanskou víru to ústřední: aktivní spásný čin Boží. Pro božstvo moderní religiozity je nemyslitelné, aby se aktivně zajímalo o osud lidí a angažovalo se pro něj.

Krátce řečeno: Bůh jin a jang je roven člověku. Pokud by se tento člověk chtěl dát zpracovat poznáním nebo spiritistickými či okultními rity, je to jeho věc. Novognostická religiozita zná jen sebevykoupení, nikoliv vykoupení skrze Boha.

Takřka prorocky rozpoznal tuto výzvu doby papež Jan Pavel II., když zdůrazňuje ve své první encyklice programově Ježíše Krista jako Vykupitele člověka... Kristus se osobně stal Vykupitelem každého jednotlivého člověka. Již titul to vyjadřuje: Vykupitel člověka – v jednotném čísle. Papeži jde tedy o to, abychom se znovu naučili dát se vykoupit a spasit Ježíšem Kristem.

A jak se uskuteční tato zkušenost spásy a vykoupení? Odpověď dává papež na mnoha místech své encykliky, nejvíce však

Pokračování na str. 12

Život Kristův (2)

II. Ježíš, Syn Boží a Spasitel člověka

Pokračování ze str. 11

v encyklice *Veritatis splendor*. Zde rozvádí papež Kristovo setkání s bohatým mládencem (Mt 19, 16-21). Spása spočívá v osobním setkání s Kristem. Být vykopen se uskutečňuje v být zasazen Boží láskou, v tom, že přijímáme jeho výzvu, pozvání, pohled, v osobním setkání s Kristem.

A je to Maria, kdo toto spasitelné a vykupitelské setkání dělá v zásadě možným. Ona nám zosobňuje Krista konkrétně jako Vykupitele a Spasitele. Zde je ten rozhodující bod. Matka Pána stojí vůči Vykupiteli ve zprostředkující funkci.

Ona před námi drží Vykupitele – člověka, jak zobrazují četné ikony, abychom jej osobně potkali. Papež ji proto nazývá ve své velké encyklice *Redemptoris mater* – Matka Vykupitele. Mimokřesťansky by člověk chtěl chápat spásu jako sebeuklidnění, gnostické poznání, jako pocit. Pro křesťana spočívá spása v setkání s Kristem, který, jak píše Pavel v listě Galatským, *mě miloval a za mne se vydal*.

Osobní setkání s Vykupitelem se děje skrze Matku, která nám Krista zprostředkuje.

Alois Müller se pokusil v roce 1969 v díle *Mysterium salutis* formulovat základní mariologický princip takto: *»Maria je ta, která přijala největší podíl na Kristu.«* To je správné, ale neúplné a statické... Protože má největší podíl na Kristu, plní také neodmyslitelnou funkci vůči církvi, vůči dogmatu.

Základní princip mariologie je podle mého soudu tento:

Protože Maria přijala největší podíl na Kristu, je to ona, skrze niž i my můžeme přijmout ten největší podíl na Kristu Vykupiteli.

*Výtah z přednášky
P. Wallnera na Mezinárodní
teologické letní akademii
v Aigenu v roce 1995*

1) Katechezí předešlého týdne, při níž jsme se drželi těch nejstarodávnejších vyznání víry, jsme začali nový seriál katechezí o Ježíši Kristu. Apoštolské vyznání víry hlásá: *»Věřím... v Ježíše Krista, Syna jeho jediného.«* Nicejsko-konstantinopolské vyznání víry potě, co s ještě větší přesností definuje Ježíšův božský původ jakožto Božího Syna, pokračuje prohlášením, že tento Boží Syn *»...pro nás a pro naši spásu sestupil z nebe a...stal se člověkem«*. Jak vidno, základní jádro křesťanské víry sestává z dvojí pravdy, že Ježíš Kristus je Synem Božím a Synem člověka (christologická pravda) a že je naplněným spásy člověka, kterou Bůh uskutečnil v něm, svém Synu a Spasiteli světa (soteriologická pravda).

2) Jestliže v předchozích katechézích jsme pojednávali o zlu, zejména pak o hříchu, dělali jsme to také jako přípravu tohoto seriálu katechezí o Ježíši Kristu, Spasiteli. Spása totiž znamená osvobození od zla, zvláště od hříchu. Zjevení obsažené v Písmu svatém již od Protoevangelia (srov. Gen 3,15) nás otvírá pravdě, že pouze Bůh může člověka osvobodit z hříchu a od všeho zla, které je přítomno v lidské existenci. Bůh, který se zjevuje jako Stvořitel a prozíravý Uspořadatel světa, se zároveň zjevuje jako Spasitel, jako ten, kdo osvobozuje od zla, hlavně od hříchu zapříčiněného svobodou vůli tvora. To je také vyvrcholení stvořitelského záměru uskutečněného Boží Prozřetelností, podle něhož jsou svět (kosmologie), člověk (antropologie) a Bůh Spasitel (soteriologie) ve velmi těsné vzájemné vazbě.

Jak tedy připomíná Druhý vatikánský koncil, křesťané věří, že svět *»byl stvořen a je udržován Stvořitelovou láskou, ...sice upadl do otroctví hříchu, ale ukři-*

žovaný a zmrtvýchvstalý Kristus... jej osvobodil...« (GS, 2).

3) Etymologický význam jména „Ježíš“ je „Jahve osvobozuje“, zachraňuje, pomáhá. Před babylónským otroctvím mělo toto jméno podobu „Jehošua“ a bylo to theoforické jméno, které obsahuje jako kořen přesvaté jméno Jahve. Po babylónském zajetí dostalo zkrácenou podobu „Ješua“, které se přepisovalo do řečtiny „Jesus“, z čehož pak vychází italské „Gesù“.

Toto jméno bylo vcelku běžné ve starozákonní i v novozákonní době. Vždyť takto se jmenoval Jozue, jenž po Mojžíšově smrti uvedl Izraelity do zaslíbené země: *»Jž svým jménem se stal velikým zachráncem vyvolených Božích... a Izraele uvedl do jeho dědictví.«* (Sir 46,1) Ježíš, Sirachův syn, byl pisatelem Sirachovcovy knihy (srov. Sir 50,27). Ve Spasitelově rodokmenu, jak jej nalézáme v Lukášově evangeliu, je zařazen jistý Er, syn Ježíšův (srov. Lk 3,28-29). Mezi Pavlovými spolupracovníky je jmenován jistý Ježíš, nazývaný Spravedlivý (srov. Kol 4,11).

4) Jméno Ježíš však nikdy nenabývalo tak opravdového významu, jakého nabylo v případě Ježíše z Nazareta a který anděl sdělil Marii (srov. Lk 1,31m.) a Josefovi (srov. Mt 1,21). Na počátku Ježíšova veřejného působení lidé rozuměli jeho jméno tak, jak to bylo tehdy obvyklé.

»Našli jsme toho, o kterém psal Mojžíš v Zákoně i proroci! Je to Ježíš, syn Josefův z Nazareta.« Tak hovoří jeden z prvních učedníků – Filip. Natanael mu odpovídá: *»Může z Nazareta vzejít něco dobrého?«* (Jan 1,45-46) Tato otázka ukazuje, že synové Izraele neměli Nazaret ve velké úctě. Přesto však byl Ježíš nazýván „Nazaretský“ (srov. Mt 2,23), nebo také „Ježíš z Nazareta v Galileji“ (srov. Mt 31,11). Tento výraz užil Pilát

na nápisu, který nechal připevnit na jeho kříž: *»Ježíš Nazaretský, král židovský.«* (Jan 19,19)

5) Lidé nazývali Ježíše „Nazaretský“ podle místa, kde se svou rodinou sídlil až do svých třiceti let. Víme však, že místem Ježíšova narození nebyl Nazaret, nýbrž Betlém, město v Judaji, jižně od Jenuzaléma. Tvrdí to evangelisté Lukáš a Matouš. První z nich poukazuje na to, že z důvodu sčítání lidu, které nařídily římské autority, *»Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska do Davidova města, které se jmenuje Betlém, aby se dal zapsat spolu s Marií, sobě zasnoubenou ženou, která byla v požehnaném stavu. Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla porodit.«* (Lk 2,4-6)

Jak tomu bývá s biblickými místy, rovněž Betlém má prorocký význam. Matouš se odvolává na proroka Micheáše (srov. 5,1-3) a připomíná, že toto městečko bylo označeno jako místo, kde se narodí Mesiáš: *»A ty, Betléme v judské zemi, nejsi vůbec nejmenší mezi judskými předními městy, protože z tebe vyjde vládce, který bude panovat mému izraelskému lidu.«* (Mt 2,6) Prorok ještě dodává: *»...jehož původ je odpradávná, ode dnů věčných.«* (Mich 5,1)

Na tento text se odvolávali kněží a zákoníci, jichž se Herodes dotazoval, jak odpovědět mudrcům z Východu, kteří se ptali na místo, kde se má narodit Mesiáš.

Text Matoušova evangelia *»...Ježíš se narodil v Betléme v Judsku za času krále Heroda«* (srov. Mt 2,1) se odvolává na Micheášovo proroctví, k němuž se vztahuje i otázka obsažená ve čtvrtém evangeliu: *»Neříká Písmo, že Mesiáš vzejde z potomstva Davidova a z vesnice Betléma, odkud David pocházel?«* (Jan 7,42)

6) Z těchto údajů můžeme vyvodit, že Ježíš je jméno historické postavy, která žila v Palestině. Jestliže je správné uznávat historicitu postav jako Mojžíš nebo Jozue, pak tedy tím spíše je nutno přijímat to, že Ježíš je skutečnou historickou postavou. Evangelia nás detailně nezpravují o jeho životě, protože jejich účel není v první řadě historiografický. Když čteme evangelia spravedlivě kriticky, pak jsou to právě ona, která nás vedou k závěru, že Ježíš z Nazareta je historickou postavou, která žila v určité době a na určitém teritoriu. Z čistě vědeckého hlediska musí vzbuzovat podivení nikoli ten, kdo přijímá, nýbrž ten, kdo popírá Ježíšovu existenci, jak je

to patrné v mytologických teoriích minulosti a jak to ještě dnes činí někteří učenci.

Pokud se jedná o přesné datum Ježíšova narození, mínění odborníků se různí. Obecně se připouští, že mlich *Dionysius Exiguus* se zmýlil, když v roce 533 navrhl, aby se léta počítala nikoli od založení města Říma, nýbrž od Ježíšova narození. Ještě nedávno se mělo za to, že chyba činila asi čtyři roky, otázka však není ještě jednoznačně rozřešena.

7) V tradici izraelského lidu si jméno Ježíš uchovalo svůj etymologický význam: „Bůh osvobozuje.“ Bylo zvykem, že to byli právě rodiče, kdo dávali jméno svým dětem. V případě Mariina syna

Ježíše bylo jméno zvoleno a vysloveno někým jiným ještě před jeho narozením. Vyřkl ho anděl při zvěstování před Marií (srov. Lk 1, 31) a ve snu ho uslyšel Josef (srov. Mt 1, 21). „Dali mu jméno Ježíš,“ podtrhuje evangelista Lukáš, „jak ho nazval anděl, než bylo [dítě] počato v mateřském lůně.“ (Lk 2, 21)

8) Podle plánu Boží prozířetelnosti Ježíš z Nazareta nese jméno, které naráží na spásu: „Bůh osvobozuje“, vzhdyť on je ve skutečnosti tím, co jméno říká, tedy Spasitelem. To dokládají některé výroky nacházející se v takzvaném evangeliu Ježíšova dětství. Lukáš píše: „V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel.“ (Lk 2, 10) U Matouše čteme: „On to-

tiž spasí svůj lid od hříchů.“ (Mt 1, 21) Jedná se o výrazy, v nichž se odráží pravda, kterou zjevuje a hlásá celý Nový zákon. Apoštol Pavel kupříkladu píše: „Proto ho také Bůh povýšil a dal mu jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno... a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.“ (Fil 2, 9-11)

Důvod Ježíšova povýšení nacházíme ve svědectví, které mu vzdali apoštolové, kteří s odvahou prohlašovali: „V nikom jiném není spásy. Neboť pod nebem není lidem dáno žádné jiné jméno, v němž bychom mohli dojit spásy.“ (Sk 4, 12)

Pokračování příště

Oslavy 22. výročí pontifikátu Sv. otce Jana Pavla II.

Ve středu 18. října celeburoval apoštolský nuncijs arcibiskup Giovanni Coppa slavnou mši sv. v katedrále sv. Víta, Vojtěcha a Václava v Praze u příležitosti oslav 22. výročí volby papeže Jana Pavla II. Koncelebrovali s ním biskupové Čech a Moravy, opati a velké množství kněží. Bohoslužeb se zúčastnili zástupci diplomatického sboru, státních úřadů, zástupci jiných křesťanských náboženství, novináři atd. a velký zástup věřících. Pražský světící biskup Mons. Dr. Jaroslav Škarvada řekl v homilii:

16. října roku 1978 byl celý svět ve velkém očekávání. V Římě, v Paříži, ve Washingtonu, ale i v Moskvě byly zapnuty dálkopisy redakcí i vládních úřadů, aby byly mezi prvními, kdo se dozví jméno nového papeže. Nakonec to přišlo. Z kamínku Sixtinské kaple vystoupil bílý dým, a pak se na balkónu v chrámu Svatého Petra objevil kardinál Felici, aby zvěstoval celému světu jméno nástupce Jana Pavla I. Když vyslovil jméno Karol Wojtyła, moře lidí na Svatopetrském náměstí na chvíli oněmělo: Kdo že to je? Zatím se ovšem na obrazovkách celého světa ukázala statná a usměvavá postava krakovského arcibiskupa a zazněla slova, která ani nikdo nečekal: „Nemějte strach. Nebojte se otevřít se Kristu!“ Mnozí to asi považovali za výzvu, která zapadne v množství dalších slov, která

bude papež během svého pontifikátu pronášet. Ale to nebyla slova hosená do větru. To bylo vyznání, které vytrysklo ze srdce nového papeže a které bude zaznívat vždy znovu a znovu.

Nemějte strach! To zní pěkně, ale má to své odůvodnění? V tehdejší době, kdy byla polovina křesťanstva ničena komunistickým pronásledováním a druhá polovina dušena západním konzumerismem? Nemějte strach! Nebylo to naivní? – Těch dvaadvacet let pontifikátu Jana Pavla II. dokázalo, že nový papež ta slova pronesl uváženě, že byla víc než položena skutečností. Ten Karol Wojtyła, který je pronesl, těm slovům totiž opravdu věřil. On opravdu věří, že Kristus vstal z mrtvých. Že žije ve své církvi, že v ní působí, že je Pánem dějin. Že řídí i osudy dvacátého sto-

letí, že poslední slovo nebude mít ani Moskva, ani Washington, ani Peking, nýbrž on, vzkrísěný Kristus. A je-li on s námi, stojí-li se svou mocí i za tím, kterého si vybral za svého náměstka, jak by bylo možné se bát? Nemějte strach. Ta výzva se bude opakovat, ale zároveň i prověřovat a ověřovat v celém pontifikátu tohoto polského papeže.

Jan Pavel II. měl nejen odvalu, ale také jasně věděl, co chce. Jasně si uvědomoval, že se stal skálou, která má zaručovat církvi stabilitu, a že se stal zároveň pastýřem, který má dbát o jednotu Kristova stáde. Nebylo snadné dát katolické církvi pevnou základnu právního řádu. Jemu se to podařilo za necelých pět let promulgováním nového církevního zákoníku. Ještě nesnadnější bylo shnout a vyjádřit víru katolické církve v textu, který by byl srozumitelný dnešním lidem všech kultur a kontinentů. On se o to pokusil vydáním Katechismu katolické církve. Nechybělo samozřejmě kritiků, kteří chtěli církev zesvětštit, přerušit ji na organizaci pouze lidskou, demokraticky řízenou, bez hlubokého zakotvení ve slově Božím. Ti byli sa-

mozřejmě zklamáni. Ale ten, kdo hlásal „nebojte se“, ukázal vyrovnanou odvalu i v tomto směru. Kritici křičeli, že ekumenismus, snaha o sjednocení křesťanů v jedné církvi, je papežem ochromován. A dějiny posledních let zatím ukázaly, že právě tento papež uměl vzájemné vztahy křesťanů různých tradic přivést k takovému rozkvětu, v jaký se na začátku jeho pontifikátu nikdo ani neodvažoval doufat.

Přispěly k tomu samozřejmě také jeho apoštolské cesty, které ho zavedly doslova do celého světa a které daly všem lidem možnost poznat, kdo papež je. Snad žádný člověk v dějinách nepodal osobně ruku tolika milionům lidí jako tento papež a snad málokdo byl milován tak jako on.

To se ovšem nemohlo líbit mocným tohoto světa. Impérium rudého ateismu se začalo nejen obávat o svou moc, ale začalo se přímo zachvívat. Bylo třeba zakročit. A to 13. května 1981 zkušena ruka najatého vraha vypálila na žehnajícího papeže střelu, která ho měla usmrtit. Vrah mířil

Pokračování na str. 14

Pokračování ze str. 13

dobře, ale špatně si vybral datum. 13. květen je totiž den Mariin, den, ve kterém se v roce 1917 zjevila Matka Boží třem malým dětem v portugalské Fatimě, aby jim sdělila skutečnosti, které nemohly vycházet z nich samých. Jestliže se lidstvo včas neobrátí, řekla, začne se z Ruska šířit učení, které přinese lidstvu mnoho utrpení a zkázy. Ty děti tomu nemohly rozumět, ale tím méně to mohl znát ten vrah. Nemohl vědět, že ten, po kom střílel, byl pod zvláštní ochranou té nebeské Paní, které se odmládí zasvětil, že byl zcela její. Totus tuus. Mířil dobře, ta střela proběhla k orgánům životně důležitým, ale jakási moc ji vedla tak, že je všechny, byť jen o zlomek milimetru, minula.

Encykliky a apoštolské listy Jana Pavla II. by si zasluhovaly vlastní přednášku. Ve zkratce lze o nich říci, že ukazují ryze a upřímnost svého autora. Karol Wojtyła, bývalý univerzitní profesor etiky, nesnese, aby se žilo ve lži, aby se nežilo podle pravdy. Proto zvláště když mluví o manželství, o sexuální etice, neuznává eufemismů, nýbrž nazývá dobro dobrem a zlo zlem. Zvláště když jde o rodinu, která je základem lidské společnosti. Není to jeho povinnost, upozorňovat, že lidstvo je v tomto směru na okraji propasti? Jan Pavel II. osmělně hájí jen práva těch nejohroženějších, dětí, kterým je odíráno právo se narodit, nebo starých, které svět považuje za zbytečnou přítěž. On brání práva každého člověka, kdekoliv jsou pošlapávána. Však jsme to zažili sami v dobách komunismu. Jak dovedl vzpuružit a být oporou našemu kardinálu Tomáškoví, jak uměl dokázat svou zvláštní lásku naší zkoušené církvi při svatořečení Anežky Přemyslovny v tom památném roce 1989! A ta jeho rychlá pozitivní odpověď na pozvání k návštěvě naší republiky hned v květnu 1990 a další dvě návštěvy naší vlasti v minulých letech svědčí o jeho mimořádném přátelství vůči našemu národu.

Věrnost pravdě přiměla tohoto odvážného papeže i k tomu, že měl odvahu uznat i chyby a hříchy církve spáchané v dějinách, že se zasadil o – jak říká – očistění paměti. My Češi jsme to zažili z první ruky při symposiu o Mistru Janu Husovi v loňském adventu.

I papež stáme. I papežův organismus pocítuje tíhu let a úrazů, které přestál. Ale zatímco u jiných takové stámutí vede k ochablosti, Jan Pavel II. překvapuje všechny svou stále překypující životností. Vyhlášení Jubilea, milostivého léta, k dvoutisícím výročí Kristova narození, se stal mobilizací všech zdravých sil v celé církvi. Jan Pavel II. se přímo překonává svěžestí svých výzev, moudrostí svých stále nových a nových počinů. Jeho srdce se otvírá nejen katolíkům, ale vůbec všem, kdo věří v Krista, ba vlastně celému lidstvu. Ty dva miliony mladých, kteří se kolem něho shromáždili letos v létě, jsou toho výmluvným důkazem. Dobrý papež Jan XXIII. mluvil kdysi o novém jaru církve. Mnozí škarohlíbové se bojí ta slova opakovat, a snad se stále ještě domnívají, že žijeme v ponurém pozdím. Ale Jan Pavel II. má odvahu i dnes k nám volat: Nebojte se! Pán je blízko. Zmrtvýchvstalý Kristus zůstává jedinou nadějí lidstva i pro naši generaci. On svou církev neopustí.

Co bychom tedy měli dnes našemu Svatému otci přát, zač se modlit? Aby mu Pán dal naplnit úkol, k němuž ho povolal. Aby ta semena, která tak bohatě během svého pontifikátu rozsévá, vzklíčila a přinášela plody. Aby mu Panna Maria, již se zcela odevzdal a která ho láskyplně ochraňuje, vyprosila Boží požehnání, které on na její přímluvu tak bo-

hatě rozdával jiným. Otče apoštolský nuncie, vyřidte Svatému otci, že ho máme rádi. Že se za něho modlíme. A že si bereme k srdci to jeho slovo naděje: Nebojte se! Nemějte strach otevřít své srdce Kristu! Že i my chceme překročit práh naděje.

* * *

V závěru mše sv. poděkoval apoštolský nuncius arcib. Giovanni Coppa přítomným za účast na této oslavě a řekl:

Pane kardinále a moji drazí bratří biskupové, spolubratří v kněžství, řeholníci a řeholnice, představitelé České republiky, vlády, senátu a parlamentu!

Excellence, moji kolegové z diplomatického sboru v Praze, důstojní a ctihodní představitelé jiných církví a křesťanských společenství!

Milovaní přátelé!

Srdčně vám děkuji, že jste přišli v tak velkém počtu, jenž mne dojíká i těší, o svátku Svatého otce, ve Svatém roce, Velkém jubileu dva tisíce.

Je to láska, úcta, vážnost, jež vy všichni prokazujete zástupci Ježíše Krista, které vás přivedly tento rok, velmi významný začátkem nového tisíciletí dějin lidstva.

Ano, autorita a prestiž papeže vznůstají stále více. Jeho osudnost stojí stále v první řadě, přes věk a zdraví, protože hájí základní práva člověka a ženy, pro záruku rovnosti a důstojnosti každého lidského jedince, pro vzájemné sblížení věřících všech náboženství a křesťanských vyznání.

A celý tento obdiv se živě ukazuje v Římě, kde probíhá oslava Velkého jubilea a kam proudí denně tisíce poutníků a turistů z celého světa.

Byl jsem toho svědkem po několik dnů, kdy jsem byl sám jako poutník v Římě. Viděl jsem nárůst Svatého Petra neuvěřitelně zaplněné u příležitosti kanonizace papeže Jana XXIII., dav obsahoval až k Tibeře.

A byl jsem také přítomen Jubileu třetího věku. Stále ovace, potlesk, slogany náklonnosti se bez přestání rozléhaly, když pa-

pež mluvil nebo žehnal lidem, zatímco při mši svaté vládlo dojemné ticho.

Dostalo se mi milosti zúčastnit se poutě apoštolských nunciů. Bylo nás sto dvacet dva, avšak ne všichni. A když skončila audience s rozhovorem, líbali jsme jeden po druhém ruku papeži, který nám dal stříbrný kříž. Když na mne přišla řada, Svatý otec mi řekl polsky: „Jak se má Česká republika?“ A já jsem odpověděl, nevím jakou češtinou, protože jsem už měsíc předtím necvičil: „Svatý Otče, tam to jde dobře, velmi dobře. A všichni čekají na vaši další návštěvu.“ (Promiňte mi, Eminence, neměl jsem právo to říci, ale byl to hlas srdce a emoce okamžiku.) Usmál se a dodal: „Dobře, dobře.“ Samozřejmě, to jsem se ještě nezúčastnil svato-václavské pouti, která se konala třicátého září a neuvěřitelně zaplnila tuto katedrálu, ani jsem neviděl vás, kteří jste sem dnes přišli. Kdybych byl viděl, nebyl bych tehdy odpověděl jenom „dobře“, nýbrž „výborně, Svatý otče, převýšně!“

Ano, máte rádi papeže a církev a znovu jste to ukázali. Ale on nás má neně rád. Má nás velmi rád. Vzpomíná si na nás. Vždycky žádá zprávy o národě, prezidentovi a našich záležitostech.

Musíme být velmi vděční za tuto lásku. Vaše dnešní přítomnost to velkolepě dokazuje. Děkuji vám z celého srdce. A prosím vás, abyste se dále modlili za Svatého otce: za jeho neúnavnou činnost, za jeho skvělé dokumenty a rozhovory, za jeho příklad pravého muže Božího.

Ať jej Bůh zachová v naší lásce pro blaho církve a míru ve světě.

* * *

Po slavné bohoslužbě byla pak v arcibiskupském paláci recepce pozvaných hostů, mezi nimiž byli členové redakce našeho týdeníku Světlo, kteří tak mohli osobně pozdravit zástupce Sv. otce a vyjádřit mu svou úctu a vděčnost.

—j—

VÝTVARNÁ SOUTĚŽ VÁNOCE DĚTÍ 2000 POŘÁDANÁ KLÁŠTEREM PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA

Kamelijská 9, 118 00 Praha 1, tel.: 02/575 336 46, fax: 02/57 53 03 70

V návaznosti na takřka čtyřicetiletou tradici mezinárodní výtvarné soutěže „Piccoll Artisti“ putovního chrámu Pražského Jezulátka v Arenzanu (u Janova v Itálii) jsme se i u nás rozhodli uspořádat podobnou akci pod názvem „Vánoce dětí a mládeže“. Naším úmyslem je vytvořit pro českou školní mládež příležitost k tvořivému zamyšlení nad tajemstvím Vánoc a zároveň jí dát příležitost ověřit si vlastní výtvarné schopnosti.

Pravidla soutěže: Výtvarná soutěž „Vánoce dětí 2000“ je rozdělena do dvou kategorií (6-10let, 11-15 let) a tím se nabízí žákům základních a středních škol v České republice.

Tématem kresby nebo malby jsou Vánoce: Každý soutěžící může předložit pouze jednu kresbu nebo malbu, provedenou na čtvrtce bílého papíru o rozměrech 24 x 33 cm (tj. na formátu A4). Na zadní straně díla musí být tiskacími písmeny uvedeno jméno, příjmení a věk soutěžícího, jeho adresa, jakož i adresa a razítko školy, kterou navštěvuje.

* Použita může být jakákoliv technika: olej, tempera, akvarel, křída, vosk, ap.

* Obrázek at' není nijak zarátován.

* Obrázek musí být dílem jednoho soutěžícího.

Obrázky musejí být odeslány do 29. listopadu 2000 na adresu: Výtvarná soutěž „Vánoce dětí 2000“, Klášter Pražského Jezulátka, Kamelijská 9, 118 00 Praha 1.

Rokud se soutěže zúčastní celé třídy a školy, je třeba zaslat dorázky společně.

Obrázky zaslané do soutěže zůstanou vlastnictvím kláštera a nebudou vráceny autorům. Porota složená z kvalifikovaných umělců spravedlivě a anonymně posoudí všechny došlé práce a vybere nejlepší dorázky, které budou oceněny.

Nejzajímavější práce budou vystaveny v areálu Kláštera Pražského Jezulátka od 25. prosince 2000 do konce ledna 2001. Slavnostní převzetí cen se uskuteční v rámci Slavností Pražského Jezulátka dne 27. května 2001 v Kostece Panny Marie Vítězné na Malé Straně. Ceny dorážejí plaketu, umělecký diplom a drobný dárek. Všichni soutěžící dostanou na památku minidiplom za účast v soutěži. Všichni soutěžící, jejichž práce budou vystaveny, dostanou zvláštní upomínkový pergamen. Absolutním vítězem budou hrazeny výjimečně cestu a pobyt v Praze během Slavností Pražského Jezulátka.

Slovo biskupů k volbám

Vážení bratři a sestry v Kristu, milí mladí přátelé, podzimní kolo voleb do vyšších územně správních celků a doplňovací volby do senátu budou především pro Vás, mladé, první příležitostí podílet se na výběru vedoucích činitelů, jak nám to připomíná Katechismus katolické církve (čl. 1901). Vytvoření samosprávy v nově ustanovených krajích je dalším krokem na cestě k naší spoluzodpovědnosti za veřejný život a prohlubuje naše demokratické uspořádání státu. Nestačí nám jenom vyjadřovat nespokojenost s daným stavem věcí, ale rozvážně vybírejte a dejte hlas kandidátům, které většinou známe z jejich dosavadního působení v různých úřadech státní správy či samosprávy. Místa v samosprávě krajů by měla patřit těm, kteří si v dosavadním působení získali Vaši vážnost pravdivostí a čestností, opravdovou ochotou sloužit člověku a váží si lidských a etických hodnot.

Neúčast ve volbách, jako projev rezignace či nerozhodnosti, odporuje lidské a občanské důstojnosti a je v přímém rozporu s křesťanskou spoluzodpovědností za svět. Naopak nahrává těm, kteří by chtěli vrátit naši společnost do nesvobody.

Tato slova povzbuzení jsou projevem naší pastýřské péče, ale také starosti o dobro celé společnosti.

Vaši biskupové Čech a Moravy

Liturgická čtení

Neděle 5. 11. – 31. neděle v mezidobí

1. čt.: Dt 6,2-6

Ž 18 (17), 2-3a. 3bc-4. 47+51ab

Odp.: 2

2. čt.: Žid 7,23-28

Ev.: Mk 12,28b-34

Pondělí 6. 11. – ferie

1. čt.: Flp 2,1-4

Ž 131 (130), 1.2.3

Odp.: vlastní

Ev.: Lk 14,12-14

Úterý 7. 11. – ferie

1. čt.: Flp 2,5-11

Ž 22 (21), 26b-27. 28-30a. 31-32

Odp.: 26a

Ev.: Lk 14,15-24

Středa 8. 11. – ferie

1. čt.: Flp 2,12-18

Ž 27 (26), 1.4.13-14

Odp.: 1a

Ev.: Lk 14,25-33

Čtvrtek 9. 11. – svátek Posvěcení lateránské baziliky

1. čt.: Ez 47,1-2.8-9.12 nebo 1 Kor 3,9c-11.16-17

Ž 46 (45), 2-3.5-6.8-9

Odp.: 5

Ev.: Jan 2,13-22

Pátek 10. 11. – památka sv. Iva Velikého

1. čt.: Flp 3,17-4,1

Ž 122 (121), 1-2.4-5

Odp.: srov. 1

Ev.: Lk 16,1-8

Sobota 11. 11. – památka sv. Martina Tourského

1. čt.: Flp 4,10-19

Ž 112 (111), 1-2.5-6.8a+9

Odp.: 1a

Ev.: Lk 16,9-15

Breviář pro laiky

Uvedení

do první modlitby dne:

	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	5.11.	6.11.	7.11.	8.11.	9.11.	10.11.	11.11.
Antifona	1028	1044	1060	1075	1637	1734	1587
Žalm	783	783	786	783	783	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	1029	1045	1061	1076	1638	1734	1723
Antifony	1030	1046	1062	1076	1639	1107	1587
Žalmy	1030	1046	1062	1076	813	1108	813
Kr. čtení a zpěv	1033	1049	1065	1079	1639	1735	1587
Antifona k Zach. kantiku	724	1049	1065	1080	1639	1586	1588
Prosby	1033	1049	1065	1080	1640	1724	1724
Záv. modlitba	724	1050	1065	1080	1640	1586	1588

Modlitba během dne:

Hymnus	1034	1050	1066	1081	792	1112	1127
Antifony	1035	1051	1066	1081	1097	1113	1128
Žalmy	1035	1051	1067	1081	1097	1113	1128
Krátké čtení	1037	1054	1069	1084	1641	1115	1130
Záv. modlitba	724	1054	1069	1084	1640	1116	1131

Nešporý:

SO

Hymnus	1024	1039	1055	1071	1085	1642	1734	1132
Antifony	1025	1040	1056	1071	1086	1643	1118	1133
Žalmy	1025	1040	1057	1072	1087	1643	1118	1133
Kr. čtení a zpěv	1027	1043	1059	1074	1089	1646	1737	1135
Ant. ke kant. P. M.	723	724	1059	1074	1090	1647	1586	725
Prosby	1028	1043	1059	1074	1090	1647	1731	1135
Záv. modlitba	724	724	1060	1075	1090	1640	1586	725
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

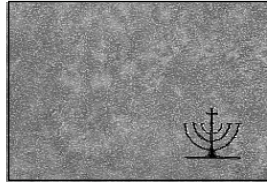

NOVINKY

P. Josef Olejník: ŽALTÁŘ

Responzoriální žalmy pro neděle, slavnosti, svátky, památky a mše spojené s určitými obřady. Druhé, opravené vydání, v Matici cyrilometodějské s.r.o. vydání první.

Kož. vaz., A4, 304 stran, 290 Kč

SVĚDECTVÍ

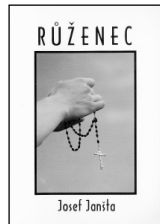
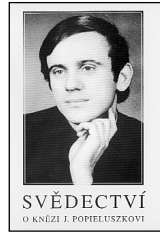
O KNĚZI J. POPIELUSZKOVI

Uspořádal, přeložil a komentoval

Ing. Antonín Džbánek

Publikace věnovaná životu, dílu a mučednickému údělu polského kněze Jiřího Popieluszka. V roce 1981 začal organizovat v kostele sv. Stanislava Kostky ve Varšavě každou poslední neděli v měsíci mše svaté za vlast. Vznikla tak pastorační činnost spojená se světem práce, zvláště s hnutím Varšava, která ho přivedla až k mučednictví. Do kostela sv. Stanislava Kostky začaly proudit tisíce lidí. Od roku 1983 je otec Popieluszko sledován, křivě obžalován a vyslýchán. Dne 19. října 1984 kolem 22. hodiny byl při jízdě autem přepaden a zavražděn. 8. února 1997 byl oficiálně zahájen proces jeho blahorečení.

Brož., A5, 128 stran, 89 Kč

DOTISK

Josef Janšta: RŮŽENEC

Příběh o tom, co dokázala víra v Boha a v Pannu Marii v nevěřícím okolí. Vhodné pro děti a mládež od 10 do 15 let.

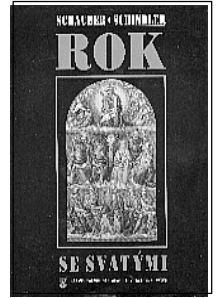
Brož., A5, 148 stran, 69 Kč

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

**Vera Schaubert, Hanns Michael Schindler:
ROK SE SVATÝMI**

Více než 2000 světů, světic a velkých osobností víry – jak a kde žili? Kdy jsou vyzýváni o pomoc a ochranu? Význam světců v dějinách i dnes, v lidové zbožnosti a umění. Živě podaná encyklopedická příručka s bohatou faktografií a s více než 1000 fotografií a vyobrazení. Součástí publikace je slovník pojmů, zkratky všech řeholních společenství, jmenný rejstřík včetně odvozenin.

*Karmelitánské nakladatelství, pevné desky, přebal,
A4, 702 stran, 990 Kč*

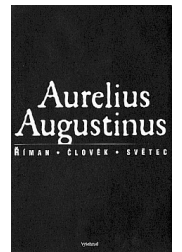

AURELIUS AUGUSTINUS

Říman, člověk, světec

Autor úvodní studie a překladatel několika Augustinových prací prof. Radoslav Hošek vybral pro tento svazek převážně díla nejstaršího období, dosud do češtiny nepřeložená. Nacházíme v nich odpovědi na mnohé aktuální otázky současnosti, jako je podstata zla, svobodná vůle, Boží milost, působení iracionálních sil, význam manželství apod. Spisy jsou přeloženy vesměs v úplnosti. Kniha vychází za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Zlatého fondu humanitní literatury.

*Vyšehrad, pevné desky, přebal, A5,
352 stran, 298 Kč*

**Placeno převodem
706 035**

Novinové vřplatně

Odesílatel:

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci, Černochova 7 – IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bídný v oblasti víry a mravi. Nezapomíná to však, že učitelství schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Průběžně redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému usudku církve. Nevyzádané nezveřejňujeme zpěky nevracíme. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inacet.cz; http://www.ova.inacet.cz/ (svetlo). Registrace značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno oblastní správou pošt v Ostravě č. j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEKTY VYŘÍ- ZUJE ADMINISTRACE TYPENÍK. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podáváním novinových zásilek povoleno SP, s. p. ZSR Bratislava, č. j. 3335-ORC zo dňa 21. 5. 1996.

EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1